

*Jonathan
Franzen*

Purity

Purity

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

☰ KNIHA ZLIN

Jonathan Frazen
Purity – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

FLEET

Jonathan Franzen
Purity

*Jonathan
Franzen*

Purity

Elisabeth Robinsonová

... chtít vždy páchat zlo, vždy dobro vykoná

(Johann Wolfgang Goethe: *Faust*)

**PURITY
V OAKLANDU**

pondělí

„Kočičko moje, jsem tak ráda, že tě slyším,“ vydechla dívčina matka do telefonu. „Moje tělo mě zase zrazuje. Někdy si říkám, že můj život není nic než jedna velká tělesná zrada.“

„Nemá to tak v životě každý?“ řekla na to Pip, tedy ona dívka. Zvykla si volávat matce uprostřed obědové přestávky v Renewable Solutions. Trochu jí to ulevovalo od pocitu, že se pro svou práci nehodí, že má práci, pro kterou by se nehodil vůbec nikdo, nebo že je nejspíš člověk, který se nehodí pro vůbec žádnou práci. Po dvaceti minutách hovoru pak mohla upřímně říct, že už zase musí jít něco dělat.

„Klesá mi levé víčko,“ vysvětlovala matka. „Jako kdybych na něm měla nějaké závažíčko, co mi ho táhne dolů, jako malinkaté rybářské olůvko nebo tak něco.“

„Zrovna teď?“

„Ono to přichází a odchází. Říkám si, jestli to nebude Bellova obrna.“

„Nevím sice, co je Bellova obrna, ale jsem si jistá, že ji nemáš.“

„Když ani nevíš, co to je, jak můžeš mít takovou jistotu, kočičko?“

„Já nevím, třeba proto, že jsi neměla Graves-Basedowovu nemoc? Ani hyperthyreózu? Ani melanom?“

Ne že by Pip bůhvíjak těšilo dělat si z matky legraci. Jenže veškerý jejich kontakt byl poznamenaný *morálním hazardem* – tenhle užitečný výraz se naučila na ekonomických seminářích na vysoké škole. Pip byla jako příliš velká banka, kterou matčino hospodářství nemohlo nechat padnout, příliš nepostradatelný zaměstnanec, než aby ho mohla vyhodit pro špatný přístup. Někteří z Pipiných přátel v Oaklandu měli také problematické rodiče, ale dokázali se s nimi denně bavit, aniž by přitom docházelo k nějakým podivnostem – protože i ti

nejproblematictější měli k dispozici víc zdrojů než jednoho dotyčného potomka. Pip byla naproti tomu to jediné, co její matka měla.

„Každopádně nejspíš dneska nemůžu jít do práce,“ oznámila matka. „Jediné, co mi pomáhá to tam přežít, je moje Snažení, a já se na svoje Snažení nemůžu soustředit, když mi za víčko tahá nějaké neviditelné rybářské olůvko.“

„Mami, nemůžeš se zase hodit marod. Vždyť ještě není ani červenec. Co kdybys pak opravdu dostala chřipku nebo něco takového?“

„A lidi si zatím budou říkat, co jim má co taková stará ženská, které navíc padá půlka obličeje až na rameno, strkat nákupy do tašek. Ani nevíš, jak ti závidím tu tvoji kóji. Tu neviditelnost.“

„No, nesmíš si to malovat tak romanticky,“ podotkla Pip.

„To je na těle tak hrozné. Je tolik, tolik viditelné.“

Pipina matka sice trpěla chronickou depresí, ale nebyla blázen. Místo pokladní ve farmářském obchodě New Leaf ve Feltonu se jí podařilo udržet si už deset let, a jakmile se Pip vzdala svého vlastního způsobu uvažování a přeladila se na to matčino, dokázala sledovat tok jejích myšlenek úplně bez potíží. Šedé stěny její kancelářské buňky zdobila jediná nálepka s nápisem ASPOŇ ŽE VÁL-KU PROTI ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ ZATÍM VYHRÁVÁME. Kolegové měli kóje plné fotografií a výstřížků, ale Pip chápala, jak je neviditelnost přitažlivá. Navíc čekala, že ji každou chvíli vyhodí, tak proč by se bůhvíjak zabydlovala.

„Už jsi přemýšlela o tom, jak chceš neslavit svoje ne-narozeniny?“ zeptala se matky.

„Upřímně řečeno, nejradši bych celý den zůstala v posteli s peřinou přes hlavu. Nepotřebuju mít ne-narozeniny, aby mi připomínaly, že stárnu. To docela dobře zvládne i moje klesající víčko.“

„Co kdybich ti udělala dort, zajela za tebou a daly jsme si ho spolu? Připadáš mi ještě deprimovanější než obvykle.“

„Když tě vidím, žádnou depresi nemám.“

„No, tak to je škoda, že mě neprodávají v tabletách. Jedla bys dort se stévií?“

„Já nevím. Stévie mi nějak divně ovlivňuje chemii v puse. Mám zkušenost, že chuťové buňky stejně neošálíš.“

„Cukr taky zanechává v puse pachut,“ namítla Pip, i když věděla, že je to úplně zbytečné.

„Cukr nechává nakyslou pachut. S tím nemají chuťové buňky problém, protože jsou nastavené tak, že kyselost sice zaznamenají, ale dál se jí už nezabývají. Nemusejí pět hodin zaznamenávat něco divného – hodně divného! Přesně to se mi stalo, když jsem jednou jedinkrát vyzkoušela pít se stévií.“

„Já jenom říkám, že i ta nakyslost ti v puse nějakou chvíli zůstane.“

„Když ti chuťové buňky hlásí něco divného ještě pět hodin potom, co se napiješ slazeného pití, je něco hodně špatně. Věděla jsi, že když zkusíš kouřit pervitin, stačí jednou jedinkrát, a změní ti to chemii v mozku na celý život? Tak takhle nějak mi chutná stévie.“

„No, já tady ale nesedím a nebařím z trubičky péčko, jestli jsi chtěla říct tohle.“

„Chtěla jsem říct, že nepotřebuju žádný dort.“

„Ne, já ti udělám nějaký jiný. Promiň, že jsem chtěla, abys jedla takové jedy.“

„Neříkala jsem, že jsou to jedy. Akorát že stévie mi nějak divně...“

„... ovlivňuje chemii v puse. Jasně.“

„Koťátko, budu jíst takový dort, jaký mi doneseš, rafinovaný cukr mě nezabije, nechtěla jsem tě rozhodit. Zlatíčko moje, prosím tě.“

Žádný jejich telefonát se nemohl odbýt bez toho, aby se vzájemně nepřivedly k zoufalství. Pip to viděla tak, že celý problém, celá podstata postižení, s nímž musela žít, a pravděpodobná příčina její neschopnosti cokoli úspěšně zvládat, spočívá v tom, že svou matku miluje. Litovala ji, trpěla s ní, hrálo ji slyšet její hlas, její tělo pro ni mělo jakousi znepokojivou nesexuální přitažlivost, takže brala ohledy i na chemii v jejích ústech, přála jí, aby byla šťastnější, hrozně nerada ji jakkoli rozrušovala a cenila si jí. Bylo to jako obrovský žulový blok přímo ve středu jejího života, zdroj veškerého hněvu a sarkasmu, namířeného nejen proti matce, ale v poslední době, ačkoli tím byla víc a víc sama proti sobě, také na mnohem nevhodnější cíle. Kdykoli měla Pip vztek, neměla ho vlastně na matku, ale na ten žulový balvan.

Bylo jí asi tak osm nebo devět, když ji napadlo se zeptat, proč se v jejich chatičce uprostřed sekvojového háje poblíž Feltonu slaví vždycky jenom její narozeniny. Matka tenkrát odvětila, že ona žádné narozeniny nemá, že důležité jsou jenom ty Pipiny. Ale Pip ji tak dlouho mořila, až matka souhlasila, že budou slavit letní slunovrat, dají si dort a budou tomu říkat ne-narozeniny. To následně vedlo k otázce, kolik je vlastně matce let, což matka odmítla prozradit, a s úsměvem, který se skoro hodil k přednesení nějakého kóanu, pronesla: „Jsem dost stará, abych mohla být tvoje matka.“

„Ale kolik je ti doopravdy?“

„Podívej se mi na ruce,“ opáčila matka. „Když to budeš trénovat, dokážeš jednou poznat, kolik je ženě let, jen podle jejích rukou.“

A tak se Pip – snad poprvé v životě, nebo jí to tak alespoň připadalo – podívala na matčiny ruce. Kůže na hřbetech nebyla růžová a neprůhledná jako ta její. Jako by se kosti a žíly snažily prodrat na povrch, jako by kůže byla jen

ustupující voda, z níž se vynořují obrysy předmětů ukrytých až dosud na dně přístavu. Vlasy měla matka sice husté a dlouhatánské, ale objevovaly se v nich suché pramínky šedin a kůže na šíji připomínala přezrálou broskev. Tu noc Pip vůbec nespala a děsila se, že matka možná brzy umře. Byla to první předtucha onoho žulového bloku.

Od té doby si začala vroucně přát, aby matka měla nějakého muže, nebo prostě někoho jiného, kohokoli, kdo by ji miloval. Mezi potenciální kandidáty se za ta léta zařadila například jejich sousedka Linda, která byla také svobodná matka a také studovala sanskrt, dále Ernie – řezník z New Leaf, jenž byl stejně jako matka vegan, nebo pediatřička Vanessa Tongová, která se do Pipiny matky zakoukala natolik, že se jí pokusila zaujmout pro pozorování ptáků, a konečně údržbář Sonny s ohromným plnovousem, pro nějž byla i ta sebedrobnější řemeslná práce příležitostí pronést přednášku na téma dávného způsobu života v pueblech. Všichni tihle dobrosrdeční lidé, kteří jako by vypadli ze San Lorenzo Valley, viděli v Pipině matce to, co v ní v raném dospívání spatřila i Pip a na co byla pyšná: jakousi nepopsatelnou velikost. Člověk nemusí psát, aby byl básníkem, nemusí nic tvořit, aby byl umělcem. Matčino duchovní Snažení bylo samo o sobě druhem umění – uměním neviditelnosti. V životě neměly televizi a před Pipiným dvanáctým rokem ani počítač. Hlavním zdrojem zpráv byly pro matku noviny *Santa Cruz Sentinel*, které četla hlavně kvůli každodennímu drobnému potěšení, jež člověku přináší možnost pohoršit se nad světem. Potíž byla v tom, že z matky samotné vyzařovala jakási ostýchavá víra ve vlastní velikost, nebo se přinejmenším chovala tak, jako kdyby kdysi bývala někým významným, v době dávno před Pip, o níž kategoricky odmítala hovořit. Spíše než uráželo, ji zahanbovalo, že si jejich sousedka Linda dovolila přirovnat svého syna Damiana, který chytal žáby a dýchal s otevřenou pusou, k její jedinečné, dokonalé Pip. Představovala si, že by řezníka nenávratně zdrtilo, kdyby mu řekla, že z něj cítí maso, dokonce i když se osprchuje; soužila se tím, že musí odmítat pozvání Vannessy Tongové, místo aby prostě přiznala, že se bojí ptáků; a kdykoli se na jejich příjezdové cestě objevila Sonnyho vysoká dodávka, poslala otevřít Pip a sama utekla zadem do sekvojového háje. Mohla si dovolit být tak neskutečně vybíravá, protože měla Pip. Znovu a znovu to dávala jednoznačně najevo: Pip byla jediná, kdo v jejích očích mohl obstát, jediný člověk, kterého milovala.

Tohle všechno se samozřejmě stalo zdrojem neskutečné trapnosti, jakmile Pip dospěla do puberty. A tou dobou už samozřejmě matku tolik nenáviděla a trestala, že si ani neuvědomila, jaké škody napáchaly matčina naivita a nezkušenost na jejích životních vyhlídkách. Nebyl nikdo, kdo by Pip upozornil, že

pokud se hodlá vydat do světa a konat dobro, není možná nejlepší nápad vzít si na vystudování vysoké školy sto třicet tisíc dolarů studentské půjčky. Když šla na pohovor s Igorem, vedoucím oddělení aktivní pomoci spotřebitelům v Renewable Solutions, nikdo ji nevaroval, že důležitých není těch „třicet nebo čtyřicet tisíc dolarů“ na provizích, jež jí hned pro první rok předpověděl, nýbrž těch jednadvacet tisíc, které jí nabídl jako základní plat. A nikdo jí nevysvětlil, že tak přesvědčivý a vemlouvavý prodejce jako Igor nejspíš taky dokáže nic netušící jedenadvacetileté naivce vnutit mizernou práci.

„No a pokud jde o ten víkend,“ pronesla teď Pip nesmlouvavě, „musím tě varovat, že s tebou chci mluvit o něčem, o čem ty rozhodně mluvit nechceš.“

Matka na to reagovala drobným zachichotáním, které mělo být roztomilé a jednoznačně dát najevo její bezbrannost. „Je jenom jedna věc, o které s tebou nechci mluvit.“

„No a přesně o tom já s tebou mluvit chci. Tak jenom abys věděla.“

Na to matka neřekla nic. Ve Feltonu už se teď nejspíš rozptýlila ranní mlha, jejíhož zmizení matka vždycky litovala, neboť odhalovalo zářivě barevný svět, do kterého by nejradši nepatřila. Snažení se jí nejlépe praktikovalo v bezpečí šedivých rán. Teď už tam určitě zářily sluneční paprsky, zelené a zlatisté, jak probleskovaly skrze drobounké jehličí sekvojí, letní horko pomalu prosakovalo skrze rolety na obytné verandě a zahalovalo postel, kterou si pro sebe Pip v touze po soukromí vlastní všem dospívajícím kdysi uzurpovala a vystrčila matku na lehátko v obýváku, dokud neodešla na vysokou školu a matka se nenastěhovala zpátky. Nejspíš zrovna teď na té posteli ležela a věnovala se svému Snažení. V tom případě bylo jasné, že už neřekne ani slovo, plně zaujata svým dýcháním, pokud ji Pip přímo neosloví.

„Není to nic osobního,“ pokračovala Pip. „Nehodlám tě opustit. Ale potřebuju peníze, ty žádné nemáš, já taky žádné nemám a napadá mě jenom jedna možnost, odkud je získat. Je jenom jeden jediný člověk, který mi teoreticky něco dluží. Takže si o tom promluvíme.“

„Kočičko,“ pronesla matka smutně, „dobře víš, že to neudělám. Mrzí mě, že potřebuješ peníze, ale tady nejde o to, co se mně líbí nebo ne. Jde o to, co můžu a co nemůžu. A já nemůžu, takže pro tebe musíme vymyslet nějaké jiné řešení.“

Pip se zamračila. Čas od času se jí zmocnila potřeba zamítnat se ve svěřací kazajce okolností, do nichž se dostala přede dvěma lety, aby zjistila, jestli jí třeba trochu nepovolily rukávy. A pokaždé zjistila, že je stejně pevná jako předtím. Pořád dlužila sto třicet tisíc dolarů, pořád byla pro svou matku jedinou útěchou. Bylo vlastně docela pozoruhodné, jak bleskově a totálně se ocitla v pasti

ve stejném okamžiku, kdy jí skončila čtyři svobodná studentská léta. Deprimovalo by ji to, kdyby si ovšem mohla dovolit být deprimovaná.

„Fajn, tak já už budu končit,“ řekla do telefonu. „A ty se nachystej do práce. To oko tě nejspíš zlobí jenom proto, že málo spíš. Mně se to taky občas stane, když se dost nevypím.“

„Vážně?“ chytila se toho matka dychtivě. „Ty to taky míváš?“

Pip sice věděla, že tím telefonát jen prodlouží, možná dojde i na debatu o dědičných chorobách a zcela nepochybně bude muset lhát, jako když tiskne, ale usoudila, že bude mnohem lepší, když si matka bude dělat starosti kvůli nespavosti než Bellově obrně, už jen proto, že jak jí Pip už celé roky bezvýsledně zdůrazňovala, na nespavost by mohla užívat opravdové léky. Jenže výsledkem bylo, že když v jednu hodinu a dvaadvacet minut nakoukl do její kóje Igor, pořád ještě telefonovala.

„Promiň, mami, ale už vážně musím, ahoj,“ vyhrkla a zavěsila.

Igor na ni zase zíral. Byl to plavovlasý Rus, měl plnovous přímo volající po pohlazení, byl nespravedlivě pohledný a jediný myslitelný důvod, proč Pip ještě nevyhodil, byl podle ní ten, že si rád představoval, jak s ní souloží, jenže přitom si byla jistá, že kdyby na to snad někdy došlo, během vteřiny by se znemožnila, protože Igor byl nejen pěkný chlap, ale dostával taky pěkný plat, zatímco ona neměla nic než problémy. Byla si taky jistá, že i tohle Igor ví.

„Promiň,“ omlouvala se mu. „Mrzí mě, že jsem to o sedm minut přetáhla. Máma má nějaké zdravotní potíže.“ Pak se nad tím zamyslela. „No, vlastně ne, odvolávám to, vůbec mě to nemrzí. Jaká je šance, že bych během sedmi minut dokázala z někoho vymámit pozitivní reakci?“

„Tvářím se snad káravě?“ opáčil Igor a svůdně na ni zamrkal.

„No, proč bys mi sem jinak strkal nos? A proč na mě tak koukáš?“

„Říkal jsem si, že bys možná chtěla zkusit hádat. Máš dvacet otázek.“

„Radši ne.“

„Zkus uhodnout, co po tobě chci, a já budu odpovídat jen nevinným ano nebo ne. Ještě jednou, pro kontrolu: jenom ano, nebo jenom ne.“

„Chceš, abych tě obvinila ze sexuálního harašení?“

Igor se potěšeně zasmál. „Odpověď je ne! Teď už ti jich zbývá jenom devatenáct.“

„Já si nedělám legraci, s tou žalobou. Mám kamarádku na právech a ta říká, že úplně stačí, když vytváříš nepříjemnou atmosféru.“

„To není otázka.“

„Jak ti mám vysvětlit, jak moc mi tohle nepřipadá vtipné?“

„Jenom otázky, na které můžu odpovídat ano/ne, prosím.“

„Kristepane! Běž pryč.“

„Chtěla by sis radši popovídat o svých květnových výsledcích?“

„Jdi pryč! Už zvedám telefon, hned teď!“

Jakmile Igor zmizel, otevřela si Pip v počítači svůj seznam telefonních čísel, s nechutí na něj pohlédla a zase ho minimalizovala. Ve čtyřech z dvaadvaceti měsíců, po něž už pracovala v Renewable Solutions, se jí podařilo skončit na bílé tabuli, kde se jí i jejím spolupracovníkům sčítaly „body za oslovení“, bohu díky ne poslední, ale předposlední. Možná nebyla náhoda, že zhruba čtyřikrát z dvaadvaceti případů, kdy se podívala do zrcadla, spatřila hezkou dívku, a ne dívku, která, kdyby byla kdokoli jiný než ona, dala by se snad považovat za pěknou, ale jelikož to ona byla, nešlo to. Nepochybně po matce zdědila některé problémy s vnímáním vlastního těla, ale aspoň je mohla zakrýt zkušenostmi s kluky. Řada mladých mužů ji považovala za docela přitažlivou, ale většina z nich nakonec dospěla k závěru, že s ní něco není v pořádku. Igor se na to snažil přijít už dva roky. Pořád si ji zkoumavě prohlížel, úplně stejně, jako ona zkoumala sebe samu v zrcadle. „Včera mi připadala hezká, a teď..“

Někdy v průběhu studia na vysoké škole získala Pip představu – její mysl byla jako balonek obklopený statickou elektřinou, na který se náhodně lepší myšlenky poletující kolem –, že vrcholem civilizovaného života je trávit nedělní rána v kavárně a číst si tam skutečný, papírový výtisk nedělních *New York Times*. Stal se z toho její týdenní rituál a popravdě řečeno, ať už k tomu nápadu přišla jakkoli, cítila se vždycky v neděli dopoledne nejcivilizovaněji, jak jen to šlo. Bez ohledu na to, jak dlouho do noci pařila a popíjela, v osm hodin ráno se vypravila koupit si *Timesy*, odebrala se s nimi do Peet's Coffee, objednala si vdoleček a dvojité cappuccino, usedla ke svému oblíbenému stolu v koutě a na pár hodin se blaženě ponořila do čtení.

Vloni v zimě si v Peet's všimla sympatického hubeného mladíka, který měl úplně stejný nedělní rituál jako ona. Během pár týdnů začala místo čtení zpráv přemítat, jak asi tomu mladému muži připadá, když je začtená, a jestli by neměla zvednout oči od novin a přistihnout ho při tom, jak se na ni dívá, až jí konečně došlo, že si buď musí najít jinou kavárnu, nebo ho oslovit. Když tedy příště zachytila jeho pohled, pokusila se o jakési vstřícné kývnutí, které ovšem vypadalo tak křečovitě a strojeně, že samotnou Pip šokovalo, když to okamžitě zabralo. Mladík k ní hned přišel a bez ostychu navrhl, že vzhledem k tomu, že sem oba chodí každý týden ve stejnou dobu, mohli by se o noviny dělit a ušetřit tak pár stromů.

„A co když budeme chtít oba číst stejný oddíl?“ namítla Pip trochu nepřátelsky.

„Tys tu byla dřív než já,“ opáčil mladík, „takže bych tě nechal vybrat.“ A začal si stěžovat, že jeho rodiče, kteří žijí v College Station v Texasu, mají marnotratný zvyk kupovat dva výtisky nedělních novin, aby se o ně nehádali.

Pip v tu chvíli zareagovala jako pes, který zná jen své jméno a pět jednoduchých lidských slov – z jeho promluvy si vybrala pouze to, že pochází z normální rodiny se dvěma rodiči, kteří mají peníze na rozhazování. „Když tohle je ale za celý týden jediná chvíle, kterou mám jenom pro sebe,“ odbyla ho.

„Promiň,“ couvl mladík. „Mně jenom připadlo, že mi chceš něco říct.“

Pip nevěděla, jak se přestat chovat nepřátelsky k chlapcům svého věku, kteří o ni projeví zájem. Částečně byla potíží v tom, že jediný člověk na světě, kterému důvěřovala, byla její matka. Zkušenosti ze střední a vysoké školy ji už poučily, že čím sympatičtější kluk, tím bolestněji to pro ně oba dopadne, až zjistí, že je Pip mnohem problematičtější, než by vzhledem k jejímu příjemnému chování předpokládal. Ještě se bohužel neodnaučila toužit po tom, aby na ni lidé byli hodní. Kluci, kteří hodní nebyli, tohle uměli zvlášť dobře vycítit a využít toho. Z toho plynulo, že nemohla věřit ani těm hodným, ani těm druhým, a navíc je od sebe nedokázala moc dobře rozeznat dřív, než s nimi skončila v posteli.

„Možná bychom si mohli zajít na kafe někdy jindy,“ navrhla mladíkovi. „Když zrovna nebude neděle dopoledne.“

„Jasně,“ řekl nejistě.

„Protože teď už jsme spolu mluvili, tak po sobě nemusíme dál pokukovat. Můžeme si prostě číst každý svoje noviny, jako tvoji rodiče.“

„Jmenuju se Jason, mimochodem.“

„Já jsem Pip. A teď jsme se i vzájemně představili, takže už po sobě nemusíme koukat vůbec. Já si můžu říct, ále, to je jenom Jason, a ty si můžeš říct, já, vždyť je to jenom Pip.“

Zasmál se. Ukázalo se, že vystudoval matematiku na Stanfordu a teď má zaměstnání, které je snem všech matematiků – pracuje pro nadaci podporující rozvoj matematické gramotnosti Američanů a přitom se snaží psát učebnici, která by měla zásadním způsobem změnit způsob výuky statistiky. Po dvou schůzkách jí byl natolik sympatický, až si řekla, že by se s ním měla vyspat dřív, než si vzájemně ublíží. Jestli bude čekat moc dlouho, přijde Jason na to, že má Pip jen samé dluhy a spoustu povinností, a vezme nohy na ramena. Anebo mu Pip bude muset přiznat, že skutečné city chová k jistému staršímu muži, který nejenže nevěří na peníze – míněno americkou měnu a její prosté vlastnictví –, ale taky má manželku.

Aby tedy nepůsobila úplně uzavřeně, pověděla Jasonovi o dobrovolnickém „projektu“ v oblasti jaderného odzbrojení, kterému se věnuje po práci, jenže navzdory tomu, že to byl její „projekt“, věděl o tom Jason evidentně víc než ona, což ji opět naladilo poněkud nepřátelsky. Naštěstí se s Jasonem skvěle povídalo, měl rád Philipa K. Dicka, seriál *Perníkový táta*, mořské vydry a pumy, byl nadšený fanda aplikované matematiky a zejména své geometrické metody výuky statistiky, kterou jí dokázal vysvětlit tak dobře, že ji skoro pochopila. Když se sešli potřetí, v čínském bistru, kde musela předstírat, že nemá hlad, protože jí ještě nepřišla na účet poslední výplata z Renewable Solutions, uvědomila si, že je na rozcestí: buď musí riskovat jeho přátelství, nebo zvolit bezpečnou cestu nezávazného sexu.

Před restaurací, v lehké mlze klidného nedělního večera na Telegraph Avenue po Jasonovi vyjela a on dychtivě zareagoval. Když se k němu přitiskla, ucítila, jak jí kručí v břiše. Doufala, že to Jason neslyší.

„Chceš jít k tobě?“ zašeptala mu do ucha.

Jason řekl, že to bohužel nejde, protože má na návštěvě sestru.

Při slově *sestra* se Pip nepřátelsky sevřelo srdce. Sama žádné sourozence neměla, takže nedokázala přemoci zášť vůči požadavkům a potenciální loajalitě ostatních, normálnosti jejich nukleárních rodin a zděděnému bohatství vzájemné blízkosti.

„Tak můžeme jít ke mně,“ navrhla trochu popuzeně. Kráčeli s Jasonem ruku v ruce po Telegraph Avenue a ona se tak pohroužila do zášti vůči Jasonově sestře za to, že ji vyštvala z jeho ložnice (a potažmo i z jeho srdce, ačkoli nijak zvlášť nestála o to, aby v něm byla), a byla celou situací natolik roztrpčená, že dorazili k jejímu domu dřív, než si mohla vzpomenout, že vlastně nemohou jít ani tam.

„A jéje,“ vyhrkla. „Ajaj. Mohl bys vteřinku počkat venku, než si něco vyřídím?“

„No... jasně,“ přisvědčil Jason.

Vděčně ho políbila a deset minut se pak na zápraží muchlovali. Pip se úplně ponořila do rozkoše, již jí přinášely doteky čistého a zjevně velmi schopného mladíka, dokud ji ze zanícení nevytrhlo naprosto zřetelné zakručení, které se jí vydralo ze žaludku.

„Jenom vteřinku, jo?“ prosila.

„Ty máš hlad?“

„Ne! No, vlastně najednou možná jo, trošičku. Ale v restauraci jsem hlad neměla, fakt.“

Strčila klíč do zámku a vešla do domu. V obýváku sledoval Dreyfuss, její schizofrenní spolubydlící, společně s Ramónem, jejím invalidním spolubydlícím,

basketbalový zápas v televizi nalezené v odpadcích, k níž Stephen, jejich třetí spolubydlící, do kterého byla Pip víceméně zamilovaná, získal výměnným poličným obchodem digitální převodník. Dreyfuss měl tělo oteklé a nafouklé po všech těch léčích, které zatím poctivě bral, a hověl si v nízkém křesle, rovněž nalezeném na ulici.

„Pip, Pip!“ vykřikl Ramón. „Pip, co děláš? Ty říkala jsi, že mně pomůžeš učit slovííčka, nechceš mi pomoci teď?“

Pip si přitiskla prst na pusu a Ramón se plácl rukama přes ústa.

„Přesně tak,“ pronesl Dreyfuss tiše. „Nechce, aby někdo věděl, že je tady. A proč asi? Není to třeba proto, že v kuchyni máme ty německý špiony? Slovo *špioni* pochopitelně používám volně, i když se mi nezdá být úplně nevhodný vzhledem k tomu, že studijní skupina Oakland pro jaderné odzbrojení má zhruba pětatřicet členů a Pip a Stephen rozhodně nejsou ti nejmíň postradatelní, a přitom se milí Němci rozhodli poctit tou až příliš typickou seriózností a dotěrností právě nás, a už to trvá skoro týden. To je vážně zajímavá skutečnost a stojí za zvážení.“

„Dreyfussi,“ zasyčela Pip a přišla k němu blíž, aby nemusela zvyšovat hlas.

Dreyfuss nevzrušeně sepal tučné prsty na břicho a dál mluvil k Ramónovi, jehož nikdy neomrzelo Dreyfussovi naslouchat. „Není to náhodou tím, že se Pip s těmi německými špiony nechce bavit? Protože si přivedla domů jistého mladého džentlmena a už dobrou čtvrt hodinu se s ním miliskuje na verandě?“

„To ty jsi špeh!“ zašeptala Pip zuřivě. „Nesnáším to tvoje slídění!“

„Nemá ráda, když si všímám věcí, které by žádnému inteligentnímu člověku nemohly uniknout,“ vysvětlil Dreyfuss Ramónovi. „Pozorovat to, co je všem na očích, není žádné špehování, Ramóné. A koneckonců, možná ani ti Němci nedělají nic jiného. Ale špeha dělá především motiv, a právě v tom, Pip,“ obrátil se k ní, „v tom bych ti radil, aby ses sama sebe zeptala, co ti vlezl a seriózní Němci dělají v našem domě.“

„Hele, nepřestal sis brát léky, že ne?“ šeptla Pip.

„Miliskování, Ramóné. To je panečku slovíčko pro tebe!“

„A co to znamená?“

„No, znamená to *okusovat se*. Vyměňovat si polibky. Jak z kořene si je rvát!“

„Pip, pomůžeš mi taky učit se slovííčka?“

„Myslím, že dneska má jiné plány, kamaráde.“

„Ne, zlato, teď ne,“ zašeptala Pip Ramónovi a pak řekla Dreyfussovi: „Ti Němci tu jsou, protože jsme je pozvali, jelikož jsme tu měli místo. Ale máš pravdu, nechci, abys jim říkal, že tu jsem.“

„Co myslíš, Ramóné?“ protáhl Dreyfuss. „Máme jí pomoci? Vždyť ti ani nepomáhá se slovíčkama.“

„Bože můj! Pomoz mu sám. To ty tady máš přece obrovskou slovní zásobu.“

Dreyfuss se znovu obrátil k Pip a nevzrušeně se na ni podíval. V očích se mu zračil jen chladný intelekt, žádné city. Jako by léky potlačovaly jeho stav do té míry, aby se nevydal masakrovat lidi na ulici mečem, ale ne dost na to, aby mu ho vyhnaly z očí. Stephen Pip ujišťoval, že Dreyfuss se úplně stejně dívá na každého, ale ona byla nadále přesvědčená, že kdyby Dreyfuss někdy přestal brát léky, byla by první, po které by s tím mečem nebo něčím takovým v ruce šel; ona by byla ta, na kterou by svedl všechny problémy světa a spiknutí proti němu; a co víc, věřila, že vidí, co skrývá její faleš.

„Tihle Němci mě znechucují, s tím svým špehováním,“ oznámil jí Dreyfuss. „Vejdou do domu a první, co je napadne, je, jak ho obsadit.“

„Jsou to míroví aktivisti, Dreyfussi. Němci se přestali snažit dobýt svět už asi tak před sedmdesáti lety.“

„Chci, abyste je odsud se Stephenem vypakovali.“

„Fajn! Tak jo! Ale až potom. Zítří.“

„Nám se ti Němci vůbec nelíbí, že ne, Ramóné?“

„Nám se líbí, když je tu jenom nás pět, jako rodina,“ přisvědčil Ramón.

„No... ne jako rodina. Ne úplně. Ne. Všichni máme svoje vlastní rodiny, že jo, Pip?“

Dreyfuss jí znovu pohlédl do očí, významně, vědoucne, bez špetky lidské vřelosti – nebo snad beze stopy touhy? Možná, že kdyby se zcela vyloučil sex, díval by se na ni každý muž stejně bezcitně? Došla k Ramónovi a položila mu ruce na tučná pokleslá ramena. „Ramóné, zlato, dneska večer něco mám,“ vysvětlila mu. „Ale zítří budu celý večer doma, dobře?“

„Fajn,“ přisvědčil s naprostou důvěrou.

Bleskově doběhla zpátky ke dveřím a pustila dovnitř Jasona, který si dýchal na zkřehlé prsty. Když procházeli kolem obýváku, přitiskl si Ramón znovu ruce na ústa, jako by chtěl dát najevo, že dokáže udržet tajemství, zatímco Dreyfuss se nevzrušeně díval na basketbal. V tomhle domě toho bylo tolik, co Jason mohl vidět, a tak málo, co by si mu Pip opravdu přála ukázat, a navíc Dreyfuss a Ramón měli oba specifický tělesný pach, Dreyfuss čpěl po kvasnicích a Ramón po moči, na což ona byla zvyklá, ale návštěvníci ne. Po špičkách rychle vyběhla po schodech a doufala, že Jasonovi dojde, že si má pospíšet a být zticha. Zpoza zavřených dveří v prvním patře se ozývaly důvěrně známé kadence vzájemných výčitek, jimiž se častovali Stephen a jeho žena.

Ve svém mrňavém pokojíčku ve druhém patře dovedla Pip Jasona až k matraci, aniž by rozsvěcela, protože nechtěla, aby viděl, jak je chudá. Byla na tom opravdu bídne, ale povlečení měla čisté: čistoty měla rozhodně dostatek. Když se sem před rokem nastěhovala, vydrhla pomocí dezinfekčního čističe ve spreji každíčkový centimetr podlahy i okenní parapet, a když se následně dostavily myši, zjistila od Stephena, že proti nim pomáhá nacpat do každé možné skuliny drátěnku, a poté umyla podlahu znovu. Jenže teď, když přetáhla Jasonovi tričko přes kostnatá ramena a nechala se od něj svléknout a chvíli se věnovali nej-různějším příjemným přípravným aktivitám, jen aby si posléze uvědomila, že svůj jediný balíček kondomů má v toaletní tašce, kterou si předtím, než šla na rande, nechala v koupelně v přízemí, protože její obvyklou koupelnu obsadili Němci, se jí čistota stala jen další přítěží. Vlepila Jasonovi letmý polibek na čisté obřezaný vztyčený penis, zamumlala „Promiň, vydrž vteřinku, hned jsem zpátky,“ popadla župan, který si zvládla pořádně navléknout a zavázat až v polovině schodiště, kdy si rovněž uvědomila, že mu vůbec nevysvětlila, kam vlastně jde.

„Do prdele,“ zaklela a zastavila se na schodech. Jason nevypadal na to, že by byl bůhvíjak promiskuitní, a ona měla ještě jeden platný předpis na nouzovou antikoncepci a právě v téhle chvíli měla pocit, že sex je v jejím životě asi to jediné, co docela slušně zvládá – jenže se prostě musela aspoň pokusit udržet své tělo v čistotě. Zaplavila ji sebelítost a přesvědčení, že snad pro nikoho na světě kromě ní není sex tak logisticky náročný – jako lahodná ryba, která má ale příliš mnoho drobných kostiček. Za ní se za dveřmi manželského pokoje Stephena žena hlasitě vyjadřovala k tématu morální domýšlivosti.

„Stokrát radši budu morálně domýšlivý,“ přerušil ji Stephen, „pokud je druhá možnost přihlásit se k božskému plánu, co povede ke zblácknutí čtyř miliard lidí!“

„Ale to je právě morální domýšlivost jak vyšitá!“ vykřikla jeho žena.

Stephenův hlas probudil v Pip mnohem větší touhu, než jakou cítila k Jasonovi, a ona rychle dospěla k závěru, že sama morální domýšlivostí rozhodně netrpí – když už, tak spíš nízkou morální sebeúctou, vzhledem k tomu, že muž, kterého opravdu chtěla, nebyl ten, s nímž byla právě teď odhodlaná si zašoustat.

Tichounce sešla do přízemí a protáhla se kolem hromad porůznu posbíraného stavebního materiálu v hale. V kuchyni zrovna ta Němka, Annagret, říkala něco německy. Pip se vkradla do koupelny, nacpala si do kapsy županu trojbalení kondomů, pak vystrčila hlavu ze dveří a zase ji rychle stáhla dovnitř: Annagret teď stála ve dveřích do kuchyně.

Annagret byla tmavooká kráska s příjemným hlasem, která Pip nešla dohromady s její představou, že všichni Němci jsou oškliví a mají modré oči. Annagret

a její přítel Martin trávili dovolenou cestováním po různých amerických slumech, údajně proto, aby šířili povědomí o jejich mezinárodní organizaci pro boj za práva squaterů a navázali vztahy s americkým protijaderným hnutím, ale Pip spíš připadalo, že se hlavně touží vzájemně fotit před optimistickými malbami na zdech nejrůznějších ghett. Předešlé úterý při společné večeři, ze které se Pip nemohla vyvléknout, protože na ní byla právě řada s vařením, vyprovokovala Stephenova žena hádku s Annagret na téma izraelského jaderného programu. Stephenova manželka patřila mezi ty ženy, které jiným ženám zazlívají jejich krásu (skutečnost, že proti Pip neměla vůbec nic a naopak se k ní snažila chovat mateřsky, jen potvrzovala Pipino nevalné mínění o svém vlastním vzhledu), a Annagretin nenucený půvab, který její nemilosrdně ostříhané vlasy a několik piercingů v obočí spíše podtrhovaly, než aby jí ho ubíraly, Stephenovu ženu vyváděl z míry natolik, že začala o Izraeli pronášet očividné nepravdy. Vzhledem k tomu, že izraelský jaderný program byla snad jediná oblast odzbrojování, ve které se Pip opravdu slušně vyznala, protože nedávno dělala na toto téma referát pro svůj studijní kruh, a také proto, že na Stephenovu ženu ukrutně žárlila, vložila se do hovoru přesvědčivým pětiminutovým shrnutím důkazů o existenci izraelských jaderných zbraní.

Annagret to z nějakého absurdního důvodu fascinovalo. Prohlásila, že na ni Pip udělala „fantastický dojem“, a odvedla ji od ostatních do obýváku, kde se usadily na gauči a dlouze si pokecaly. Na Annagretině zájmu bylo cosi neodolatelného, a když začala vykládat o slavném internetovém psanci Andreasi Wolfovi, načež se ukázalo, že ho zná osobně, potom Pip sdělila, že je přesně ten typ mladého člověka, kterého Wolfův Projekt Sunlight potřebuje, a trvala na tom, že by Pip měla odejít z té příšerné práce, kde ji vykořisťují, a ucházet se o místo placeného stážisty, které teď Sunlight začal nabízet, a nakonec Pip ujistila, že by ho s největší pravděpodobností dostala, stačí jen vyplnit formální „dotazník“, což s ní může udělat i sama Annagret, než odjede, cítila se Pip tím vším tolik polichocená, tak *chtěná*, že slíbila ten dotazník absolvovat. Tou dobou už se koneckonců čtyři hodiny v kuse nalévala vínem.

Když příštího rána vystřízlivěla, hned svého slibu litovala. Andreas Wolf v současnosti provozoval svůj projekt z Jižní Ameriky, protože v několika evropských zemích a ve Státech na něj byly vydány zatykače kvůli počítačovému hackingu a špionáži, a pochopitelně nepřicházelo v úvahu, aby Pip opustila matku a do Jižní Ameriky se přestěhovala. Navíc, i když byl Wolf pro některé její přátele hrdina a i Pip celkem oslovoval jeho názor, že utajování znamená útlak a transparentnost je svoboda, nebyla nijak zvlášť politicky angažovaný člověk.

Většinou jenom následovala Stephens a angažovanost provozovala stejně nárazově jako kondiční cvičení. Navíc na ni Projekt Sunlight i zanícení, s nímž ho Annagret líčila, působily tak trochu jako nějaká sekta. A nadto si byla jistá, že až začne dotazník vyplňovat, okamžitě vyjde najevo, že není ani zdaleka tak chytrá a informovaná, jak by se po jejím pětiminutovém prosluvu o Izraeli mohlo zdát. A tak se německým hostům až do dnešního rána vyhýbala – jenže když se pak chystala pro nedělní *Timesy*, aby je sdílela s Jasonem, našla vzkaz od Annagret psaný tak ublíženým a zraněným tónem, že nechala Annagret přede dveřmi lísteček s odpovědí a slíbila, že si s ní ten večer promluví.

A teď, s žaludkem stále významně signalizujícím prázdnotu, čekala, až se v proudu německých vět objeví nějaký náznak, že už Annagret nestojí v kuchyňských dveřích. Jako pes, který naslouchá lidské řeči, byla si dvakrát skoro jistá, že v přívalu slov zaslechla své jméno. Kdyby byla dokázala jasně uvažovat, napochodovala by do kuchyně, oznámila by, že má pánskou návštěvu a nemůže vyplňovat žádné dotazníky, a vydala se zpátky nahoru. Jenže ona umírala hlavou a sex jí čím dál víc připadal jako nějaký abstraktní pojem.

Konečně z kuchyně zaslechla kroky a zašoupání židle. Vyletěla z koupelny, jenže vtom se jí za něco zachytil lem županu. Přesněji za hřebík v jednom z naskládaných prken. Jak se snažila odtančit z cesty padajícím dřevu, ozval se v chodbě za ní Annagretin hlas.

„Pip? Pip, hledám tě už tři dny!“

Pip se otočila a spatřila, jak se k ní Annagret blíží.

„Jo, ahoj, promiň,“ vyhrkla a spěšně začala rovnat dřevo zpátky na hromadu. „Teď zrovna nemůžu. Mám... Co zítra?“

„Ne,“ odmítla Annagret s úsměvem, „pojď hned. Pojď, pojď, jak jsi slíbila.“

„Ehm...“ Pipina mysl zrovna nějak nedokázala dobře rozlišovat, co je důležitější. V kuchyni byli Němci, ale byly tam taky kukuřičné lupínky a mléko. Možná by nebylo tak hrozné, kdyby něco slupla, ještě než se vrátí k Jasonovi? Nedokázala by pak lépe fungovat a reagovat a neměla by víc energie, kdyby si teď dala trochu lupínků? „Jenom na vteřinku vyběhnu nahoru,“ zaprosila. „Fakt jen vteřinku, dobře? Jsem hned zpátky, slibuju.“

„Ne ne, pojď. Pojď hned. Zabere to jen chvílku, tak deset minut. Uvidíš, bude to zábava, jen se při tom budeme držet formuláře. Pojď. Čekáme na tebe celý večer. Půjdeš to udělat hned, ja?“

A krásná Annagret ji gestem vyzvala, aby ji následovala. Pip bylo najednou jasné, jak to Dreyfuss svou poznámkou o Němcích myslel, ovšem poslouchat něčí rozkazy bylo svým způsobem úlevné. Navíc už teď byla pryč z pokoje tak

dlouho, že by nebylo zrovna příjemné jít zase nahoru a poprosit Jasona, ať má ještě chvilku strpení, a ona už měla život tak plný nepříjemností, že zvolila strategii odkládat střet s nimi co možná nejdéle, i když tím jen zvyšovala pravděpodobnost, že až se s nimi opravdu bude muset potýkat, budou ještě nepříjemnější.

„Milá Pip,“ pronesla Annagret a pohládila Pip po vlasech. Ta se usadila u kuchyňského stolu, pustila se do velké misky kukuřičných lupínek a neměla zrovna náladu, aby jí někdo sahal na vlasy. „Děkuju, že to pro mě uděláš.“

„Ale projedeme to rychle, dobře?“

„Určitě, uvidíš. Jenom se musíme držet formuláře. Tak moc mi připomínáš mě samotnou, když jsem byla v tvém věku a potřebovala jsem svému životu dát nějaký cíl.“

To Pip neznělo dvakrát dobře. „Fajn,“ odhodlala se. „Nerada se ptám, ale je Projekt Sunlight nějaká sekta?“

„Sekta?“ ozval se z druhého konce stolu Martin, zarostlý strništěm a s hlavou omotanou palestinskou keffijou. „Leda tak možná kult osobnosti.“

„*Ist doch Quatsch, du,*“ pronesla Annagret poněkud prudce. „*Also wirklich.*“

„Pardon, cože?“ nechápala Pip.

„Říkám, že mluví nesmysly. Projekt je všechno jiné, jen ne sekta. Je založen na otevřenosti, pravdě, transparentnosti, svobodě. Vlády vycházející z kultu osobnosti ho právě nenávidějí.“

„Ale vůdce Projektu je velmi charismetický,“ podotkl Martin.

„Charismatický?“ opravila ho Pip.

„Charismatický. Já to řekl trochu jako *aritmický*. Andreas Wolf je velmi charismatický.“ Martin se znovu zasmál. „Tohle by skoro mohlo jít do učebnice, ke studiu slovní zásoby. Jak správně použít ve větě slovo *charismatický*. ‘Andreas Wolf je velmi charismatický.’ Ta věta pak dává okamžitě smysl, člověk hned ví, co to slovo znamená. Protože on to slovo úplně ztělesňuje.“

Martin jako by se snažil Annagret provokovat a té se to vůbec nelíbilo; a Pip poznala, nebo alespoň si to myslela, že Annagret někdy v minulosti s Andreasem Wolfem spala. Byla nejméně o deset let starší než Pip, možná o patnáct. Z poloprůhledných plastových desek, které vypadaly velmi kancelářsky a velmi evropsky, vytáhla Annagret pár listů papíru, o něco delších a užších než papíry amerického formátu.

„Takže ty jsi něco jako náborářka?“ zeptala se Pip. „S tímhle dotazníkem jezdiš všude?“

„Ano, mám k tomu oprávnění,“ odvětila Annagret. „Vlastně ne oprávnění, my nějakou oprávněnost odmítáme. Ale patřím k lidem, kteří to pro skupinu dělají.“

„A proto jste přijeli do Ameriky? Nabírat tady nové lidi?“

„Annagret toho zvládá spoustu najednou,“ pronesl Martin s úsměvem, v němž se mísil obdiv s provokací.

Annagret mu odsekla, aby ji a Pip nechal na pokoji, a on se odebral směrem do obýváku. Zjevně stále ještě netušil, že Dreyfuss ho tady nechce. Pip toho využila, aby si do misky nasypala další porci lupínků – aspoň že kolonku výživy si mohla odškrtnout.

„Máme s Martinem dobrý vztah, až na tu jeho žárlivost,“ vysvětlovala Annagret.

„A na co žárlí?“ zamumlala Pip s plnou pusou. „Na Andrease Wolfa?“

Annagret zavrtěla hlavou. „Dlouhou dobu jsme si s Andreasem byli hodně blízcí, ale to bylo roky předtím, než jsem poznala Martina.“

„Takže jsi byla hodně mladá.“

„Martin žárlí na moje kamarádky. Němečtí muži, i kdyby byli sebehodnější, nevidí v ničem větší hrozbu než v ženách, které se spolu přátelí za jejich zády. Strašně je to vyvádí z míry, jako by se světem bylo něco špatně. Jako by měli pocit, že přijdeme na všechna jejich tajemství a sebereme jim jejich moc, nebo je přestaneme potřebovat. Taky míváš tenhle problém?“

„Obávám se, že ta žárlivá jsem spíš já.“

„No, a právě proto Martin žárlí na internet, protože pro mě je to hlavní způsob, jak komunikuju s kamarádkami. Mám spoustu kamarádek, které jsem ještě naživo ani nepotkala – opravdových kamarádek. Známe se přes e-mail, sociální sítě a internetová fóra. Víím, že se Martin občas kouká na porno, nemáme před sebou tajemství, a kdyby se na něj nekoukal, byl by nejspíš jediný chlap v Německu, který to nedělá – myslím, že internetové porno vynalezli speciálně pro německé muže, protože ti jsou rádi sami a rádi mají všechno pod kontrolou a sní o moci. Ale on prý se na to dívá jen proto, že mám tolik internetových kamarádek.“

„Což může být samozřejmě do jisté míry jen takové porno pro ženy,“ podotkla Pip.

„Ne. To si myslíš jen proto, že jsi mladá a možná přátelství tolik nepotřebuješ.“

„No a nepřemýšlela jsi někdy, že bys místo toho prostě chodila s holkama?“

„Mezi muži a ženami v Německu je to teď dost hrozné,“ pronesla Annagret, což zřejmě mělo znamenat, že ne.

„Nejspíš se jenom snažím říct, že internet dokáže uspokojovat potřeby i na dálku. Ať už ženské, nebo mužské.“

„Ale internet ženskou potřebu přátelství opravdu uspokojuje, to není žádné fantazírování. A protože Andreas chápe moc internetu a jak moc může pro ženy

znamenat, žárlí Martin i na něj – právě kvůli tomu, ne proto, že jsme si v minulosti byli s Andreasem blízcí.“

„Jasně. Ale pokud je Andreas takový charismatický vůdce, tak právě on tu moc má, což mi zní, jako že podle tebe je vlastně stejný jako všichni ostatní muži.“

Annagret zavrtěla hlavou. „Na Andreasovi je úžasné, že chápe funkci internetu jako toho nejúžasnějšího prostředku pro sdělování pravdy, jaký tu kdy byl. A co nám to říká? Že se všechno ve společnosti ve skutečnosti točí kolem žen, ne kolem mužů. Muži koukají na fotky žen a ženy komunikují s jinými ženami.“

„Myslím, že jsi zapomněla na gay porno a videa domácích mazlíčků,“ podotkla Pip. „Ale možná bychom se teď mohly vrhnout na ten dotazník? Na mě totiž vlastně nahoře čeká jeden kluk, a proto mám teďka na sobě jenom župan a pod ním už nic, kdyby sis náhodou říkala proč.“

„Právě teď? Nahoře?“ vyplašila se Annagret.

„Myslela jsem si, že ten dotazník zvládneme hodně rychle.“

„A to nemůže přijít někdy jindy?“

„Tak tomu bych se vážně radši vyhnula.“

„Tak mu běž říct, že potřebuješ jenom pár minut, deset minut, že si chceš popovídat s jednou kamarádkou. Aspoň projednou nebudeš muset být ta žárlivá.“

Po těch slovech na ni Annagret mrkla, což Pip připadalo jako úžasný kousek, protože jí mrkání v životě nešlo, na rozdíl od sarkasmu.

„Nejspíš bude lepší, když využiješ toho, že už tu jsem,“ vzdychla.

Annagret ji ujistila, že v tomhle dotazníku není žádná odpověď správná ani špatná, což se Pip zdálo dost nemožné, protože proč se vůbec namáhat s dotazníkem, když se na žádnou otázku nedá odpovědět špatně? Ale Annagretina krása ji jaksi uchlácholila. Jak tak Pip seděla naproti ní, měla najednou pocit, že ve skutečnosti dělá pohovor na místo Annagret.

„*Kterou z následujících nadpřirozených schopností by bylo nejlepší ovládat?*“ přečetla Annagret. „*Létání, neviditelnost, umění číst lidem myšlenky nebo dokázat zastavit čas pro všechny kromě tebe.*“

„Číst lidem myšlenky,“ odvětila Pip.

„To je dobrá odpověď, i když tady žádné správné odpovědi nejsou.“

Annagret ji počastovala úsměvem tak hřejivým, že se v něm málem dalo koupat. Pip pořád ještě litovala, že už není ve škole, protože testy jí vždycky šly.

„*Vysvětli prosím svou volbu,*“ přečetla Annagret.

„Protože lidem nedůvěřuju,“ řekla Pip. „Dokonce i moje máma, které věřím, mi některé věci neříká, a jsou to hodně důležité věci a bylo by fajn mít možnost

se je dozvědět, aniž by mi to musela sama prozradit. Dozvěděla bych se, co potřebuju, a ona by byla v pohodě. A pokud jde o všechny ostatní lidi, a je to vážně prakticky každý, nikdy si nemůžu být jistá, co si o mně vlastně myslí, a neumím to dost dobře uhodnout. Takže by bylo prima jim prostě nakouknout do hlavy, třeba jenom na pár vteřin, abych věděla, že všechno je fajn – jenom se ujistit, že si o mně nemyslí něco příšerného a já o tom nemám ani tušení –, a pak bych jim mohla věřit. Já bych to nijak nezneužívala. Jenomže mi prostě přijde hrozně těžké lidem věřit. Musím se strašně snažit, abych přišla na to, co ode mě vlastně chtějí. Je to děsně vyčerpávající.“

„Páni, Pip, my už snad ani nemusíme dělat ten zbytek. Všechno, cos mi teď řekla, je úplně fantastické.“

„Vážně?“ usmála se Pip smutně. „No vidíš, ale já i teď přemýšlím, proč mi to říkáš. Možná mě chceš jenom přimět, abych ten dotazník dodělala. A když už jsme u toho, tak taky přemýšlím, proč ti tak moc záleží na tom, abych ho vyplnila.“

„Mně věřit můžeš. Dělán to jenom proto, žes na mě tolik zapůsobila.“

„No jo, ale to už nedává vůbec žádný smysl, protože já ve skutečnosti nijak zvlášť působivá nejsem. O jaderných zbraních skoro nic nevím a o Izraeli jsem něco věděla jenom čistou náhodou. Vůbec ti nevěřím. Nevěřím ti. Já lidem nevěřím.“ Pip se rozhořely tváře. „A teď už bych vážně měla jít nahoru. Je mi trapně, že jsem tam toho kluka jen tak nechala.“

Po téhle narážce by byla Annagret správně měla nechat Pip jít, nebo se přinejmenším omluvit, že ji zdržela, jenže to vypadalo, že Annagret (možná to byla typicky německá vlastnost?) neumí moc dobře číst náznaky. „Musíme se držet formuláře,“ trvala na svém. „Je to jenom formulář, ale musíme se ho držet.“ Poplácala Pip po ruce a pak ji pohladila. „Projdeme to rychle.“

Pip přemýšlela, proč se jí Annagret pořád dotýká.

„*Tvoji přátelé začali mizet. Nereagují na esemesky, neodpovídají ti na facebooku, neberou telefony. Kontaktuješ jejich zaměstnavatele a dozvíš se, že nepřišli ani do práce. Zavoláš jejich rodičům a zjistíš, že si o ně dělají velké starosti. Jdeš na policii a tam ti řeknou, že to prošetřili a že tvoji přátelé jsou v pořádku, ale všichni teď žijí v jiných městech. Za nějaký čas se takhle vytratí úplně všichni tvoji přátelé. Co uděláš? Počkáš, dokud nezmizíš také, abys zjistila, co se tvým přátelům přihodilo? Pokusíš se to sama nějak vyšetřit? Utečeš?*“

„A to mizí jenom moji přátelé?“ chtěla vědět Pip. „V ulicích je pořád plno lidí v mém věku, kteří nejsou moji přátelé?“

„Ano.“

„No, upřímně řečeno, kdyby se mi něco takového stalo, tak půjdu k terapeutce.“

„Jenže ta terapeutka si promluví taky s policií a zjistí, že všechno, cos jí pověděla, je pravda.“

„No tak budu mít aspoň jednu kamarádku – terapeutku.“

„Jenomže ta sama potom taky zmizí.“

„To je ale naprosto paranoidní scénář. Zní to, jako by to vymyslel Dreyfuss.“

„Budeš čekat, zkusíš to vyšetřit, nebo utečeš?“

„Nebo se zabiju. Co kdybych spáchala sebevraždu?“

„Nejsou žádné špatné odpovědi.“

„Nejspíš bych šla bydlet k mámě. Nespustila bych ji z očí. A kdyby přece jenom taky zmizela, nejspíš bych se zabila, protože to už by bylo naprosto jasné, že být se mnou v nějakém osobním vztahu rozhodně není lidem ku prospěchu.“

Annagret se znovu usmála. „Výborně!“

„Cože?!“

„Vedeš si skvěle, opravdu, Pip.“ Natáhla se přes stůl a dlaněmi, horkými dlaněmi, sevřela Pip tváře.

„Takže když řeknu, že bych se zabila, je to správná odpověď?“

Annagret ruce odtáhla. „Nejsou žádné špatné odpovědi.“

„Tak to je pak ale docela těžké radovat se z toho, že si vedu dobře.“

„Kterou z následujících věcí jsi někdy udělala bez dovolení? Nabourala se někomu do e-mailu, procházela někomu telefon, prohledala někomu počítač, přečetla si něčí deník, hrabala se v něčích soukromých papírech, poslouchala něčí soukromý rozhovor, když omylem vytočil tvoje číslo, získala od někoho informace pod falešnou záminkou, poslouchala něčí rozhovor za zdí nebo za dveřmi a podobně.“

Pip svraštila čelo. „Můžu nějakou otázku přeskočit?“

„Mně můžeš věřit.“ Annagret se znovu dotkla její ruky. „Bude lepší, když odpovíš.“

Pip zaváhala a pak přiznala: „Prošla jsem snad každý kousíček papíru, který máma má. Kdyby si psala deník, taky bych si ho přečetla, ale žádný nemá. Kdyby měla e-mailový účet, nabourala bych se jí do něj. Prošla jsem na internetu všechny databáze, které mě napadly. Nemám z toho dobrý pocit, ale ona mi nechce říct, kdo je můj otec, nepoví mi, kde jsem se narodila, dokonce mi ani neprozradí svoje pravé jméno. Prý to dělá, aby mě ochránila, ale podle mě je to nebezpečí akorát v její hlavě.“

„A jsou to věci, které vědět potřebuješ,“ pronesla Annagret vážně.

„Ano.“

„Máš právo je znát.“

„Ano.“

„A chápeš, že Projekt Sunlight by ti tyhle věci mohl pomoci zjistit?“

Pip se rozbušilo srdce, částečně proto, že ji to vlastně dosud vůbec nenapadlo a ta vyhlídka jí naháněla strach, ale hlavně proto, že vycítila, že teď teprve nastává to skutečné svádění a všechny Annagretiny dosavadní doteky k němu byly jen předehrou. Odtáhla ruku a nervózně si objala trup pažemi.

„Myslela jsem, že se Projekt zabývá odhalováním firemních a národně bezpečnostních tajemství.“

„Ano, jistě. Ale má spoustu zdrojů.“

„Takže bych jim prostě jenom mohla napsat a poprosit je, aby mi ty informace zjistili?“

Annagret zavrtěla hlavou. „Není to žádná detektivní agentura.“

„Ale kdybych k nim šla na tu stáž, tak jo.“

„Ano, samozřejmě.“

„No to je zajímavé.“

„O tom by se dalo přemýšlet, ja?“

„Jaaa,“ zopakovala váhavě Pip.

„*Cestuješ do zahraničí,*“ četla zase Annagret, „*a jednoho večera přijde k tobě do hotelu policie a zatkne tě jako špionku, i když jsi nikoho nešpehovala. Odvedou tě na policejní stanici. Řeknou, že ti povolí jeden telefonát a že budou odposlouchávat obě strany hovoru. Varují tě, že ten, komu zavoláš, bude rovněž v podezření ze špionáže. Komu zatelefonuješ?*“

„Stephenovi,“ odvětila Pip.

Annagretinou tváří problesklo zklamání. „Tomuhle Stephenovi? Stephenovi, co je tady v domě?“

„Jo, co je na tom?“

„Odpusť, ale myslela jsem, že bys zavolala svojí matce. Zatím ses o ní zmínila v každé odpovědi. Je to jediná osoba, které věříš.“

„Ale to je jenom důvěra v tom nejhlubším smyslu slova,“ opáčila Pip. „Máma by zešílela strachy, a navíc neví vůbec nic o tom, jak to ve světě chodí, takže by netušila, komu zavolat, aby mi pomohla. Stephen by to věděl úplně přesně.“

„Mně tedy připadá trochu slabošský.“

„Cože?“

„Připadá mi jako slaboch. Je ženatý s tou vzteklou, panovačnou osobou.“

„Jo, já vím, je to fakt politováníhodné – to já dobře vím, věř mi.“

„Ty ho máš ráda!“ vydechla Annagret ohromeně.

„Jo, mám, a co?“

„No, žes mi to neřekla. Řekly jsme si úplně o všem, když jsme spolu seděly na pohovce, a o tomhle jsi mi nepověděla.“

„Tys mi zase neřekla, že jsi spala s Andreasem Wolfem!“

„Andreas je veřejně činná osoba. Musím být opatrná. A stejně už je to spousta let.“

„Mluvíš o něm tak, jako bys byla z fleku ochotná si s ním znova začít.“

„Pip, prosím,“ naléhala Annagret a popadla ji za ruce. „Nechci se hádat. Nevěděla jsem, že máš Stephena ráda. Promiň.“

Jenže slovo *slaboch* zasadilo Pip ránu, která ji teď bolela spíš víc než míň, a ona si zděšeně uvědomila, kolik osobních věcí už prozradila téhle ženě, která si byla natolik jistá svou krásou, že si klidně mohla prošpikovat obličej kovem a okudlat si vlasy nůžkami na trávu (alespoň to tak vypadalo). Pip, která k takové sebedůvěře neměla žádný důvod, odtáhla ruce, vstala a práskla miskou od lupínků do dřezu. „Půjdu už nahoru...“

„Ne, ještě nám zbývá šest otázek –“

„Protože do Jižní Ameriky samozřejmě jet nehodlám a tobě nevěřím, vůbec ti nevěřím, ani za mák, takže co kdybyste se i s tím tvým onanistickým přítelem sebrali a jeli třeba do Los Angeles a vnutili se do domu někomu jinému, a ten do tazník můžeš zadat někomu, kdo má rád někoho silnějšího, než je Stephen. Už tě tady nechci, a nechce vás tady ani nikdo jiný. Kdybys ke mně měla jen trochu respektu, dávno bys poznala, že tu teď vůbec být nechci.“

„Pip, prosím tě, počkej, mě to vážně hrozně mrzí,“ vyhrkla Annagret a vypadala opravdu rozrušeně. „Další otázky už dělat nemusíme...“

„A já myslela, že se musíme držet formuláře. Musíme, musíme. Bože, já jsem tak blbá.“

„Ne, ty jsi vážně moc chytrá. Myslím, že jsi úžasná. Jenom mi připadá, že se teď tvůj život možná točí až moc kolem mužů.“

Pip nad tou nejnovější urážkou vytřeštila oči.

„Třeba bys ráda měla kamarádku, která je o něco starší, ale dřív bývala hrozně moc jako ty.“

„Tys v životě nebyla jako já,“ odfrkla si Pip.

„Ale byla. Posad se, prosím, ja? Povídej si se mnou.“

Annagretin hlas zněl tak sametově a velitelsky a ve světle její urážky se Jasonova přítomnost v Pipině pokoji jevila tak trapně, že ji Pip skoro poslechla a posadila se. Jenže když už se jednou ocitla v zajetí své nedůvěry k lidem, bylo

pro ni fyzicky téměř nesnesitelné zůstat s nimi. Vyběhla do chodby a za sebou zaslechla zavržení židle a své jméno.

Na odpočívadle v prvním patře se zastavila a chvíli tiše zuřila. Stephen že je slaboch? A ona že se až moc zabývá muži? *To je fakt milé. Hned se cítím mnohem líp.*

Manželská hádka za Stephenovými dveřmi ustala. Pip se k nim tichounce přikradla, aby unikla zvukům basketbalového zápasu zezdola, a naslouchala. Za chvíličku už zavržala péra v posteli, pak se ozvalo nezaměnitelné táhlé zasténání a ona pochopila, že Annagret měla pravdu, že Stephen je slaboch, opravdu je; ale přece nebylo nic špatného na tom, že spolu manželé spí. Jak Pip poslouchala, představovala si to, ale sama toho nebyla součástí, naplnilo ji to sklíčeností, která se dala zmírnit jen jediným způsobem.

Zbytek schodů vyběhla po dvou, jako kdyby těch ušetřených pět vteřin mohlo vyvážit půlhodinovou nepřítomnost. Před dveřmi nasadila omluvně rozpačitý výraz. Takhle se snad tisíckrát tvářila na svoji matku a vždycky to mělo spolehlivě dobrý výsledek. S kýženým výrazem ve tváři pak otevřela dveře a nakoukla dovnitř.

Bylo rozsvíceno, Jason už byl zase oblečený, seděl na kraji postele a soustředěně psal esemesku.

„Psst,“ sykla Pip. „Jsi na mě hodně naštvaný?“

Zavrtěl hlavou. „Akorát že jsem svojí ségře slíbil, že budu do jedenácti doma.“

Při slově *ségra* se Pipin omluvný výraz z valné části rozplynul, ale Jason se na ni stejně neřval. Vešla do pokoje, posadila se vedle něj a dotkla se ho. „Ale ještě není jedenáct, ne?“

„Je jedenáct dvacet.“

Položila mu hlavu na rameno a rukama mu objala paži. Cítila, jak se mu při psaní zprávy napínají svaly. „Promiň,“ hlesla. „Nemůžu ti to nijak vysvětlit. Teda můžu, ale nechci.“

„Nemusíš nic vysvětlovat. Mně to bylo stejně tak nějak jasný.“

„Co ti bylo jasný?“

„Nic. To je fuk.“

„Ne, řekni mi co? Co ti bylo jasný?“

Přestal ťukat do telefonu a upřel oči na podlahu. „Já taky nejsem úplně normální. Ale když se to vezme relativně...“

„Já se s tebou ale chci normálně pomilovat! Pořád ještě můžeme, ne? I kdyby to bylo jenom na půl hodinky? Můžeš sestře říct, že se trošičku zpozdíš.“

„Poslouchej... Pip.“ Zamračil se. „Jmenuješ se tak vůbec?“

„Tak si říkám.“

„Já jen že mi nějak nepřípadá, že když ti tak říkám, že bych mluvil opravdu s tebou. Já nevím... ‚Pip‘, ‚Pip‘. Prostě mi to nějak nezní... já nevím...“

Pip se z tváře vytratily poslední stopy omluvného výrazu a odtáhla ruce. Věděla, že by se měla snažit nevybuchnout, ale nemohla si pomoci. Nanejdvůš se mohla snažit mluvit tiše.

„Fajn,“ zasyčela. „Takže se ti nelíbí moje jméno. A co ještě se ti na mně nelíbí?“

„Ale no tak. To ty jsi mě tady nechala hodinu samotného. Víc než hodinu.“

„Jasně. Zatímco doma na tebe čeká tvoje sestra.“

To slovo, *sestra*, na ni znovu zapůsobilo jako sirka hozená do trouby plné unikajícího plynu. Ten vztek, který v sobě celý den nosila a který hrozil každou chvíli vybuchnout, jí teď prudce zahučel v hlavě.

„Ale vážně,“ vyštěkla a srdce jí bušilo jako o závod, „klidně mi můžeš říct, co všechno se ti na mně nelíbí, když už si zjevně stejně nezaoustáme, protože na to nejsem dost normální, i když bych docela ocenila, kdybys mi aspoň trochu vysvětlil, co je na mně tak hrozně nenormálního.“

„Hele, klid, jo?“ bránil se Jason. „Mohl jsem se prostě sebrat a odejít!“

Ten bohorovný tón v jeho hlase v ní zažehl ještě větší a rozptýlenější jezero plynu, jakousi výbušnou politickou substancí, která do ní prosákla od její matky a pak od některých profesorů na vysoké škole, z některých nechutně šokujících filmů a teď i od Annagret, jakýsi pocit nespravedlnosti, který jeden profesor kdysi nazval *anizotropií* vztahů mezi pohlavími, v nichž mají chlapi možnost maskovat své objektivizující touhy jazykem citů, zatímco dívky mohou hrát sexuální hry jen na vlastní nebezpečí – když samy objektivizují, jsou za hloupé naivky, a když to nedělají, stanou se obětí.

„Když jsi měl ptáka v mojí puse, to jsem ti najednou nevadila,“ zasyčela na něj.

„Já ti ho tam nedal,“ bránil se. „A nemělas ho tam bůhvíjak dlouho.“

„To ne, protože jsem musela jít dolů pro kondom, abys ho mohl vrazit do mě!“

„No páni. Takže teď je to všechno moje vina?“

Očima zastřenýma plameny, nebo snad podlitýma rozžhavenou krví, najednou Pip zaznamenala Jasonův mobilní telefon.

„Tak hele!“ vykřikl.

Vyskočila a utekla s telefonem na opačný konec pokoje.

„Hele, tohle nemůžeš!“ křičel na ni a rozběhl se za ní.

„To teda můžu!“

„Ne, nemůžeš, to není fér! Hele – hele – to nemůžeš!“

Zapasovala se pod dětský psací stůl, jediný kus nábytku v pokoji, usadila se čelem ke zdi a nohou se zapřela o nohu stolu. Jason se ji odtamtud pokusil

vytáhnout za pásek županu, ale nedokázal s ní hnout a k většímu násilí se zjevně uchýlit nehodlal. „Co jsi to za magora?“ rozčiloval se. „Co to děláš?“

Pip třesoucími se prsty přejela po displeji.

Sejdeme se u muzea ve 4.

„Do prdele práce!“ vyštěkl za ní Jason a pochodoval sem a tam. „Co to děláš?“ Zašátrala po displeji a našla další konverzaci.

Coitus interruptus maximus! 62 minut a čas porad bezi!

Je aspon kus?

V obliceji hezka, telo ma fantasticky.

Co znamena fantasticky? Jaky ma kozy?

Tak 8+

Tak to stoji za cekani.

Jestli mas rad ujety holky, klidne ti dam její cislo.

68 minut!

Sesunula se na bok, položila telefon na zem a postrčila ho k Jasonovi. Vztek v ní vyhořel tak rychle, jak se zažehl, a zůstal po něm jen popel smutku.

„Takhle se prostě s některýma kamarádama normálně bavíme,“ vysvětloval Jason. „Nic to neznamená.“

„Jdi pryč, prosím tě,“ hlesla tiše.

„Co kdybychom začali od začátku? Víš, jako že bychom to všechno resetovali? Vážně mě to mrzí.“

Položil jí ruku na rameno a ona ucukla. Zase ruku odtáhl.

„Fajn, tak víš co, promluvíme si zítra, jo?“ řekl. „Tenhle večer nám prostě ani jednomu nevyšel.“

„Jenom už prosím tě běž.“

Renewable Solutions nic nevyráběli, nestavěli, dokonce ani neinstalovali. Namísto toho, v závislosti na legislativním počasí (ne *klimatu*, ale *počasí*, protože se měnilo každou sezónu, a někdy snad i co hodinu), „nabízeli balíčky“, „dojednávali“, „mapovali“, „poskytovali“. Teoreticky to všechno bylo velice záslužné.

Amerika vypouštěla do ovzduší příliš mnoho uhlíku, obnovitelná energie by to mohla zlepšit, federální vláda i administrativy jednotlivých států věčně vymýšlely nové daňové pobídky, společnosti poskytující veřejné služby se k vytváření zelenějšího image stavěly lhostejně-až-mírně-nadšeně, potěšitelně nezanedbatelné množství kalifornských domácností i firem bylo ochotných platit přírůzek za elektřinu z čistších zdrojů a tento příplatek, po vynásobení spoustou tisíc, připočtení peněz plynoucích z Washingtonu a Sacramenta a odečtení peněz vyplácených firmám, které opravdu něco vyráběly nebo instalovaly, stačil Renewable Solutions na patnáct platů a uklidnění investorů. Společnost měla i dobrá marketingová hesla: *kollektivní, komunitní, společný*. A Pip toužila konat dobro, i když jen proto, že lepší ambice neměla. Od matky se naučila, jak je důležité vést život tak, aby měl nějaký morální cíl, a vysoká škola jí zase dodala obavy a pocit viny z toho, jak neudržitelným způsobem tahle země spotřebovává energii. V Renewable Solutions měla ale potíže s tím, že nikdy tak úplně nepřišla na to, co vlastně prodává, a to dokonce ani tehdy, když se jí povedlo najít lidi, kteří si to koupili, a když už to konečně chápat začínala, nařídili jí prodávat něco úplně jiného.

Na samém začátku – a zpětně teď viděla, že to bylo ještě nejmíň matoucí – prodávala malým a středním podnikům smlouvy o odběru elektřiny, dokud nové státní předpisy nezakrouhly nehoráznou provizi, kterou si z toho Renewable Solutions brali. Pak přišlo verbování domácností do *potenciálních* oblastí s obnovitelnou energií; každá taková domácnost přinesla Renewable Solutions štědrá odměna vyplácená jakousi tajemnou třetí stranou či stranami, což vytvářelo údajně výnosný trh s termínovanými obchody. Potom následovalo „dotazování“ obyvatel progresivních obcí, které mělo zjistit, jak velký mají zájem o zvyšování daní nebo o překopání obecního rozpočtu tak, aby mohli přejít na obnovitelnou energii; když ale Pip upozornila Igora, že běžní občané nemají žádné realistické podklady, aby na otázky v „průzkumu“ mohli odpovědět, nařídil jí Igor, že tohle za žádných okolností nesmí respondentům přiznat, protože kladné odpovědi mají finanční hodnotu nejen pro společnosti, které něco vyrábějí, ale i pro ty tajemné třetí strany s termínovanými obchody. Pip už byla skoro rozhodnutá dát výpověď, když vtom peněžní hodnota odpovědí klesla a jí pro změnu nechali nabízet certifikáty na obnovitelnou solární energii. To trvalo celkem příjemných šest týdnů, jenže pak se v celém obchodním modelu zjistila nějaká chyba. Od dubna se tedy pokoušela verbovat obyvatele čtvrtí v South Bay do mikrodružstev pro energetické využití odpadů.

Její kolegové v oddělení pomoci spotřebitelům pochopitelně nutili lidem stejné zhovadilosti. Všichni ale měli lepší výsledky než ona, protože dokázali přijmout

každý nový „produkt“, aniž by se ho snažili pochopit. S novou nabídkou se bezvýhradně ztotožnili, i když byla úplně absurdní, případně vůbec nedávala smysl, a když měl nějaký potenciální zákazník potíže pochopit, o co v „produktu“ jde, rozhodně nepřisvědčili, že tomu opravdu není lehké porozumět, nesnažili se v dobré víře celou tu komplikovanou podstatu vysvětlit, ale pořád jeli jako kolovrátek podle toho, co měli napsáno. A to byla zjevně cesta k úspěchu a pro Pip to znamenalo dvojnásobné rozčarování: nejenže měla pocit, že používání zdravého rozumu se aktivně trestá, ale také každý měsíc znovu a znovu viděla, že spotřebitelé v Bay Area obvykle lépe reagují na mechanicky oddrmlenou, napůl nesmyslnou nabídku než na svědomitou prodejkyň, která se jim snaží pomoci nabízený produkt pochopit. Teprve když jí dovolili pracovat na tvorbě reklamní pošty a psát příspěvky na sociální sítě, začala mít pocit, že její vlohy nepřicházejí úplně nazmar: vzhledem k tomu, že vyrostla bez televize, dovedla se dobře vyjadřovat.

Dnes bylo pondělí, a tak Pip telefonicky obtěžovala občany starší pětadesátilet z oblasti v okrese Santa Clara zvané Rancho Ancho, kteří nevyužívali sociální sítě a nereagovali na bombardování jejich čtvrti reklamní poštou. Mikroorganizma mohla fungovat jedině tehdy, když se do nich zapojila téměř celá komunita, a organizátora bylo možné přidělit, teprve když se kladná odezva vyšplhala nad padesát procent; navíc si Pip nemohla připsat žádné „body za oslovení“, bez ohledu na to, kolik odvedla práce.

Nasadila si sluchátka, donutila se znovu pohlédnout na seznam telefonních čísel a proklínala sebe samu, své dřívější já, které si před obědem vyzobalo ze seznamu to nejlepší a teď už na něm zůstali jen GUTTENSCHWERDER, ALOYSIUS a BUTCAVAGE, DENNIS. Pip nenáviděla těžká jména, protože když je špatně vyslovila, okamžitě si tím volaného spotřebitele znepřátelila, přesto ale odhodlaně stiskla tlačítko vytáčení. V domě Butcavageových se odměřeně ohlásil jakýsi muž.

„Dobrý den,“ začala pomalým, svůdným tónem, do nějž se naučila vnést mírně omluvnou notu a náznak sdílených společenských rozpaků. „Tady je Pip Tylerová ze společnosti Renewable Solutions a kontaktuji vás ohledně dopisu, který jsme vám zaslali před několika týdny. Mluvím s panem Butcavagem?“

„Bu-ka-važ,“ opravil ji muž nevrle.

„Omlouvám se, pane Bukavaži.“

„A čeho se to má jako týkat?“

„Jde tady o snížení vašich účtů za elektřinu, pomoc planetě, ale taky o to, že můžete získat slušnou výši státních i federálních daňových úlev,“ přednesla Pip,

i když ve skutečnosti byly úspory za elektřinu pouze hypotetické, energetické využití odpadu bylo ekologicky kontroverzní a tenhle telefonát by se v životě neuskutečnil, kdyby Renewable Solutions a jejich partneři měli sebemeně v úmyslu poskytnout spotřebitelům nějaký podstatný podíl na oněch daňových úlevách.

„Nemám zájem,“ zavrčel pan Butcavage.

„No, víte,“ začala zase Pip, „docela slušný počet vašich sousedů už vyjádřilo vážný zájem o založení družstva. Možná byste se mohl trochu poptat, abyste věděl, jak se na to dívají oni.“

„Se sousedama já se nebavím.“

„Jistě, samozřejmě, neříkám, že byste musel, pokud nechcete. Ovšem oni o to mají zájem proto, že takhle by vaše komunita měla šanci se spojit a získat levnější, čistší energii a reálné daňové úspory.“

Jedním z Igorových principů bylo, že každý hovor, v němž se alespoň pětkrát zopakují slova *čistší, levnější a daňové úspory*, vyvolá pozitivní odezvu.

„A co že to teda prodáváte?“ zeptal se pan Butcavage o malinko méně odměřeně.

„Kdepak, tohle není prodejní nabídka,“ zalhala Pip. „Snažíme se zorganizovat podporu veřejnosti pro projekt známý jako energetické využití odpadu. Je to čistší, levnější a daňově výhodný způsob, jak jedním rázem vyřešit dva hlavní problémy ve vaší obci. Mám na mysli vysoké náklady na energie a likvidaci pevných odpadů. Můžeme vám pomoci s čistým spalováním odpadu při vysokých teplotách a takto vyráběnou elektřinu pak pouštět přímo do rozvodné sítě, což by pro vás potenciálně znamenalo významnou úsporu nákladů a navíc by to opravdu prospělo životnímu prostředí. Mohla bych vám teď trochu podrobněji vysvětlit, jak to funguje?“

„A co z toho máte vy?“ opáčil pan Butcavage.

„Prosím?“

„Někdo vám platí za to, že mi voláte, když jsem si zrovna chtěl jít zdřímnout. Tak co z toho mají?“

„No, my vlastně fungujeme jako facilitátoři. Vy a vaši sousedé nejspíš nemáte čas ani dostatek odborných znalostí, abyste mohli takové mikrodružstvo pro energetické využití odpadů zorganizovat, a tak by vám mohla ujít příležitost využívat levnější, čistší elektřinu a získat některé daňové výhody. My i naši partneři máme potřebné zkušenosti a know-how, abychom vám pomohli dosáhnout větší energetické nezávislosti.“

„Fajn, ale kdo vás platí?“

„No, jak možná víte, jednotlivé státy i federální vláda vyčleňují na iniciativy zaměřené na obnovitelnou energii obrovské částky. My si z nich bereme určitý podíl, jenom abychom pokryli naše náklady, ale zbývající část úspor půjde vaší komunitě.“

„Jinak řečeno, tyhlety iniciativy se financujou z mých daní a já z toho *možná* dostanu něco nazpátek.“

„To je zajímavý pohled,“ připustila Pip, „ale ve skutečnosti je to trochu složitější. V mnoha případech neplatíte žádné přímé daně, ze kterých by se právě tyhle iniciativy financovaly. Ale mohl byste případně využívat ty daňové výhody a zároveň získat čistší a levnější energii.“

„Pálením mého odpadu.“

„Ano, tyhle nové technologie jsou vážně úžasné. Fantasticky čisté a úsporné.“ Daly by se tam ještě jednou nějak zapracovat *daňové úspory*? Pip se při těchhle telefonátech nikdy nepřestala děsit toho, čemu Igor říkal kritický bod, ale teď se do něj s panem Butcavagem zjevně dostala. Nadechla se a pronesla: „Mám pocit, že byste možná měl zájem dozvědět se o tom trochu víc?“

Pan Butcavage zamumlal cosi, co možná mohlo být „já si pálím odpad sám“, a zavěsil.

„Jo, ty mně taky,“ řekla Pip do hluchého telefonu. A hned se za to cítila provinile. Nejenže pan Butcavage kladl rozumné otázky, ještě k tomu měl smůlu na jméno a ve své čtvrti zjevně neměl žádné přátele. Nejspíš byl osamělý, podobně jako její matka, a Pip chovala bezmocný soucit ke každému, kdo jí matku připomínal.

Jelikož její matka neřídila, a protože v malém městečku jako Felton nepotřebovala nosit žádný průkaz s fotografií, a vzhledem k tomu, že se z Feltonu vypravila nejdál do centra Santa Cruz, byla jejím jediným úředním dokladem kartička sociálního pojištění vystavená na jméno Penelope Tylerová (prostřední jméno žádné). Aby tuhle kartu dostala pod jménem, které si v dospělosti sama dala, musela by bývala buď předložit padělaný rodný list, nebo originál svého skutečného rodného listu společně s listinou potvrzující změnu jména. Ačkoli Pip několikrát důkladně prohrabala všechny matčiny věci, žádné takové dokumenty nikdy neobjevila, a nenašla ani žádný klíč od bezpečnostní schránky, což ji vedlo k závěru, že matka ty listiny buď zničila, nebo někde zakopala, hned jak získala nové číslo sociálního pojištění. Někde u nějakého okresního soudu možná existoval veřejný záznam o její změně jména, jenže ve Spojených státech byla okresů hromada, jen málo z nich zveřejňovalo archivní záznamy na internetu a Pip beztak ani netušila, v jakém časovém pásmu začít hledat. Použila snad každý komerční internetový vyhledávač a zadala do něj snad kaž-

dou myslitelnou kombinaci klíčových slov, ale vedlo to jen k tomu, že dokonale pochopila, jaká mají vyhledávače omezení.

Dokud byla Pip ještě hodně malá, matčiny nekonkrétní, vyhýbavé historky jí jako vysvětlení stačily, ale zhruba v jedenácti letech se začala vyptávat tak neodbytně, že se matka uvolila povědět jí „celou“ pravdu. Kdysi dávno, začala, měla jiné jméno a jiný život v jiném státě než v Kalifornii a provdala se za muže, který – jak zjistila teprve poté, co se narodila Pip – měl sklony k násilnému chování. Fyzicky ji týral, ale dokázal jí působit bolest tak chytře, že jí to neza-nechalo na těle žádné výrazné stopy, a ještě mnohem horší bylo týrání psychické. Za chvíli už na něm přes všechno trýznění byla úplně závislá, a možná by s ním byla zůstala, dokud by jí byl nezavraždil, kdyby ho natolik nerozčiloval Pipin pláč, že se matka začala bát i o její bezpečnost. Pokusila se od něj s Pip utéct, ale on je našel a pod psychickým nátlakem ji znovu odvedl domů. Měl ve městě vlivné přátele, ona nemohla dokázat, že ji týrá, a věděla, že i kdyby se s ním rozvedla, stejně by získal Pip alespoň do částečné péče. A to ona nemohla dovolit. Vzala si nebezpečného člověka a byla by dokázala s touhle chybou žít, ale nemohla ohrozit Pip. A tak si jednoho večera, kdy byl její manžel na služební cestě, sbalila kufr a nasedla do autobusu a odjela i s Pip do útulku pro týrané ženy v jiném státě. Ženy v azylovém domě jí pomohly získat novou totožnost i nový, falešný rodný list pro Pip. Potom nastoupila do dalšího autobusu a našla útočiště v pohoří Santa Cruz, kde může být člověk kýmkoli, za koho se prohlásí.

„Udělala jsem to, abych tě ochránila,“ přesvědčovala Pip. „A teď, když jsem ti to pověděla, musíš se chránit i ty sama a nikdy to nesmíš nikomu říct. Znáš tvého otce. Víím, jak asi musel zuřit, že jsem se mu vzepřela a sebrala mu tě. A já víím, že kdyby někdy zjistil, kde jsi, tak by mi tě vzal.“

V jedenácti letech byla Pip neskutečně důvěřivá. Matka měla na čele dlouhou tenoučkou jizvu, která byla vidět, když se červenala, mezi předními zuby měla mezeru a barvou neodpovídaly zbytku chrupu. Pip si byla úplně jistá, že její otec musel praštit matku do obličeje, a tolik ji litovala, že se ani nezeptala, jestli to tak opravdu bylo. Nějaký čas z něj potom měla takový strach, že nemohla spát v noci sama. Matka si ji vzala k sobě do postele a za dusivého objetí ji ujistila, že pokud Pip nikomu neprozradí své tajemství, nemůže se jí vůbec nic stát, a Pip jí důvěřovala tak moc a její strach byl tak reálný, že to tajemství udržela až do rebelantského dospívání. Potom to řekla dvěma kamarádkám, které obě zapřísáhla mlčenlivostí, a na vysoké škole to pověděla i dalším.

Jedna z nich, Ella, která žila v Marin County a rodiče ji vzdělávali doma, se na ten příběh zatvářila trochu zvláště. „To je fakt hrozně divný,“ podotkla. „Mám

pocit, jako když jsem přesně tohle už někde slyšela. V Marin je jedna spisovatelka, co napsala svoje paměti, a vlastně je to ta samá historka.“

Spisovatelka se jmenovala Candida Lawrenceová (což podle Elly rovněž nebylo její pravé jméno), a když se Pip podařilo dopátrat k výtisku jejích pamětí, zjistila, že vyšly dávno předtím, než jí matka pověděla „celou pravdu“. Příběh Candidy Lawrenceové nebyl úplně stejný, ale natolik podobný, že dohnal Pip k návratu do Feltonu v záchvatu chladné zuřivosti, podezření a obviňování. Jenže pak se stalo něco opravdu divného: když se do matky pustila, najednou si připadala surová a násilnická jako její nepřítomný otec, a matka se zhroutila přesně jako ta týraná, citově závislá osoba, za jakou se vyličila, když s ním žila v manželství, takže když Pip její „celý příběh“ napadla, vlastně tím zároveň jaksi potvrzovala, že může být v podstatě uvěřitelný. Matka nechutně vzlykala a prosila Pip, aby k ní byla trochu laskavější, s pláčem doběhla ke knihovně a vytáhla z ní výtisk Lawrenceové pamětí, zastrčený v polici mezi spoustou seberozvíjejících titulů, kde by si ho Pip v životě nevyšimla. Vrazila ho Pip do ruky jako nějakou obětinu a prohlásila, že jí ta kniha byla celá ta léta ohromnou útěchou, četla ji třikrát a četla i další Lawrenceové knihy, protože jí pomáhaly necítit se tak osamělá a věděla díky nim, že alespoň jedna žena na světě si prošla stejným utrpením a vyšla z něj silná a nezdolaná. „To, co jsem ti řekla, je pravda!“ vykřikla. „Nevím, jak ti mám povědět něco pravdivějšího a zároveň tě ochránit.“

„Takže mi chceš říct,“ opáčila Pip s krutým klidem a chladem, „že existuje nějaké pravdivější vysvětlení, ale to by mě nemohlo ‚ochránit‘?“

„Ne! Ty překrucuješ, co říkám! Pověděla jsem ti pravdu a ty mi musíš věřit. Jsi to jediné, co na světě mám!“ Doma po práci si matka rozplétala copy, takže jí vlasy poletovaly kolem hlavy jako nadýchaný šedivý oblak, který se teď celý třásl, jak tu stála a kvílela a lapala po dechu, jako nějaké přerostlé dítě v záchvatu pláče.

„Takže jenom abychom si to upřesnily,“ pronesla Pip ještě ledověji, „když jsi mi vyprávěla ten svůj příběh, četla jsi už předtím tu knihu od Lawrenceové, nebo ne?“

„Och! Och! Och! Já se tě jenom snažím ochránit!“

„Jenom pro upřesnění, mami: o tomhle mi taky lžeš?“

„Och! Och!“

Matka si trhaně máchala rukama kolem hlavy, jako by čekala, že jí každou chvíli exploduje, a připravovala se pochytat všechny kousky. Pip pocítila zřetelné nutkání vrazit jí pár facek a pak ji začít trápit ještě nějakým mazaným a neviditelným způsobem. „No, jenže ono to nefunguje,“ ucedila. „Nejsem v bezpečí.“

Nedokázala jsi mě ochránit.“ A pak popadla svůj batoh, vyšla ze dveří, vydala se po strmé úzké cestičce směrem k Lompico Road a nad ní se se stoickým klidem nehybně tyčily sekvoje. Za sebou slyšela, jak matka úpěnlivě volá „Kočičko!“. Sousedé si museli myslet, že se jí ztratilo domácí zvířátko.

Pip vůbec netoužila svého otce nějak „blíž poznat“, i jen s matkou toho měla nad hlavu, ale jevilo se jí to tak, že by jí měl dát nějaké peníze. Těch sto třicet tisíc dolarů její studentské půjčky byla mnohem menší částka než peníze, které ušetřil, protože ji nemusel vychovávat a platit jí školné. Bylo pochopitelně možné, že by neviděl žádný důvod, proč něco platit dítěti, kterého si nijak „neužil“ a které mu ani do budoucna žádné „využití“ nenabízelo. Vzhledem k matčině hysterii a hypochondrii si ho Pip dokázala docela dobře představit jako celkem slušného člověka, v němž matka probudila to nejhorší, ale který teď žije v pokojném manželství s někým jiným a možná by pocítil úlevu a vděk, kdyby se dozvěděl, že jeho dávno ztracená dcera je naživu; možná by byl dokonce natolik vděčný, že by vytáhl šekovou knížku. Kdyby Pip musela, byla by ochotná uchýlit se k nějakým skromným ústupkům – občas napsat e-mail nebo zavolat, posílat vánoční přání, sprátelit se na facebooku. Ve třidvaceti letech už nad ní nemohl mít žádnou právní moc, takže skoro neměla co ztratit, ale mohla toho hodně získat. Stačilo jen znát jeho jméno a datum narození. Jenže tyhle informace si matka bránila, jako by byly nějaký životně důležitý orgán, který se jí Pip snaží vyrvat z těla.

Když se v šest večer předlouhé skličující odpoledne věnované telefonátům do Rancho Ancho nachýlilo ke konci, uložila si Pip seznamy čísel do počítače, nasadila si batoh a cyklistickou přilbu a pokusila se proplížit kolem Igorovy kanceláře, aniž by se na ni vrhl.

„Pip, na slovíčko, prosím tě,“ ozval se Igorův hlas.

Přišourala se zpátky, aby na ni od stolu viděl. Sjel jí tím svým Pohledem přes prsa, přes která teď klidně mohla mít namalované obrovské osmičky, a zastavil se u jejích nohou. Byla by přísahala, že jsou pro Igora něco jako nevyluštěné sudoku. Prohlížel si je s přesně stejným, zamračeně hloubavým výrazem.

„Co je?“ zeptala se.

Pohlédl jí do tváře. „Jak jsme na tom s Rancho Ancho?“

„Měla jsem docela pozitivní odezvu. Odhaduju, že teď jsme tak na sedmatřiceti procentech.“

Pokýval hlavou ze strany na stranu, jako to dělají Rusové, vyhýbavě. „Na něco se tě chci zeptat. Líbí se ti tahle práce?“

„To se mě ptáš, jestli bych radši, aby mě vyhodili?“

„Uvažujeme o restrukturalizaci,“ oznámil jí. „Mohla bys mít příležitost využít svoje další dovednosti.“

„Božínku. ‚Další dovednosti‘? Ty teda umíš navodit atmosféru.“

„Budou to dva roky, myslím, k prvnímu srpnu. Ty jsi chytrá holka. Kolik času bychom ještě měli tomu experimentu s osvětou dát?“

„O tom ale já nerozhoduju, ne?“

Znovu zakýval hlavou. „Máš nějaké ambice? Máš plány?“

„No víš, kdyby sis se mnou předtím nehrál na dvacet otázek, možná bych neměla takovou potíž brát to vážně.“

Kárávě zamlaskal. „Ty jsi tak naštvaná.“

„Nebo unavená. Co když jsem prostě jenom unavená? Můžu už jít?“

„Nevím proč, ale mám tě rád,“ řekl jí. „Byl bych rád, abys uspěla.“

Dál už ho neposlouchala a vzdálila se. V hale si právě její tři kolegyně z programu osvěty nazouvaly sportovní boty a chystaly se na své pondělní popracovní běhání za účelem utužení kolektivu. Všem jim bylo kolem třiceti až čtyřiceti, měly manžely a ve dvou případech i děti a Pip nepotřebovala žádné nadpřirozené schopnosti, aby jí bylo jasné, co si o ní myslí: byla ta, co si věčně stěžuje, co nepodává dost dobré výkony, mladá holka, co si myslí, že má na všechno právo, svěží magnet k přitahování Igorova Pohledu, morálně riziková osoba, která jen využívá Igorovu shovívavost a nemá ve své kóji žádné fotky dětí. Pip s velkou částí tohoto hodnocení souhlasila – kdyby si kterákoli z nich dovolila chovat se k Igorovi takhle drze, už by byla dávno na dlažbě –, ale stejně ji žralo, že ji nikdy nepozvou, aby si šla zaběhat s nimi.

„Jak bylo dneska, Pip?“ zeptala se jedna z nich.

„Já nevím.“ Pokusila se vymyslet něco, co by neznělo jako stěžování. „Neznáte některá nějaký dobrý recept na veganský dort z celozrnné mouky, aby v něm nebylo moc cukru?“

Ženy na ni vytřeštily oči.

„Já vím, jak to zní,“ připustila.

„To je stejné, jako by ses ptala, jak uspořádat super mejdan, kde by nebylo nic k pití, žádné zákusky a netancovalo se tam,“ podotkla další z nich.

„Je máslo veganské?“ ozvala se třetí.

„Ne, protože je ze zvířat,“ odbyla ji první.

„Ale co takové to přepuštěné máslo, ghí? Není to jenom čistý tuk, úplně bez mlíka?“

„Pořád je to zvířecí tuk.“

„Tak jo, díky,“ přerušila je Pip. „Hezky si zaběhejte.“

Jak scházela po schodech ke stojanu na kola, byla si skoro jistá, že je slyší, jak se jí smějou. Není snad sdílení receptů v ženském světě dobrá měna? Jenomže po pravdě řečeno, mezi vrstevníky jí přátel taky valem ubývalo. Ve větších skupinkách ji pořád oceňovali za relativizující hořký sarkasmus, ale když přišlo na přátelství s jedním člověkem, nějak se nemohla přimět k zájmu o tweety a příspěvky na zdi a nekonečný přísun fotek těch spokojených holek, z nichž žádná nedokázala pochopit, proč Pip žije ve squatu – jenže pro ty nespokojené, sebedestruktivní kamarádky s agresivně působícím tetováním a příšernými rodiči zase nebyla dostatečně zahořklá. Viděla, že už je na cestě stát se člověkem bez přátel, jako její matka, a Annagret měla pravdu: projevovala kvůli tomu až přílišný zájem o osoby s chromozomem Y. Čtyři měsíce sexuálního půstu, které uplynuly od té příhody s Jasonem, byly rozhodně dost bezúspěšné.

Počasi venku bylo nepřijemně dokonalé. Cítila se tak ubitá, že se ploužila po silnici Mandela Parkway na nejnižší převod, aby nejela rychleji než auta v zácpě na dálnici nad ní. Na opačné straně zálivu pořád ještě viselo vysoko nad San Franciskem slunce a lehký opar mořské mlhy jeho svit netlumil, jen zjemňoval. Pip měla stejně jako její matka čím dál raději mrholení a hustou mlhu, protože v nich nebyly žádné výčitky. Šlapala kolem pochybně vypadajících domů na Třicáté čtvrté ulici a raději přehodila na vyšší převod a snažila se vyhnout očnímu kontaktu s drogovými dealery.

Dům, v němž bydlela, kdysi patřival Dreyfussovi, který na zaplacení zálohy použil zděděné peníze, za něž si rovněž otevřel antikvariát kousek od Piedmont Avenue, poté co jeho matka spáchala sebevraždu. V jeho domě se zřetelně odrážel stav jeho mysli – dlouhou dobu se mu celkem dařilo udržovat pořádek, ale pak ho poněkud výstředně začal plnit takovými věcmi jako starými juke-boxy a nakonec ho od podlahy až po strop zakrámoval podklady k „výzkumu“ a zásobami potravin pro případ blížícího se „obléhání“. Z jeho knihkupectví, kam lidé rádi chodívali, protože si tam mohli popovídat s někým, kdo je chytřejší než oni (jelikož nikdo nebyl chytřejší než Dreyfuss: měl fotografickou paměť a dokázal z hlavy řešit ty nejsložitější šachové a logické úlohy), se stalo místo prodchnuté hnilobným pachem a stihomamem. Dreyfuss nejprve vrčel na zákazníky, když jim markoval nákupy, pak začal křičet na každého, kdo vkročil do dveří, a nakonec po lidech začal házet knihami, což vedlo k návštěvám policie, což vedlo k napadení, což vedlo až k tomu, že Dreyfusse nedobrovolně zavřeli do blázince. Když ho konečně pustili s novým koktejlem léků, zjistil, že mezitím přišel o obchod, všechny zásoby byly zlikvidovány, aby pokryly nesplacené nájemné a všechny skutečné nebo vymyšlené škody, a zabavili mu dům.

Dreyfuss se do něj ale stejně znovu nastěhoval. Dny trávil sepisováním desetistránkových dopisů bance a jejím zástupcům a nejrůznějším vládním agenturám. V průběhu šesti měsíců se mu podařilo pohrozit podáním čtyř žalob, a zahnat tak banku do kouta; napomohlo mu rovněž, že dům byl v příšerném stavu. Jenže kromě invalidního důchodu neměl Dreyfuss ani vindru, a tak se spojil s hnutím Occupy, spřátelil se se Stephenem a dohodl se na sdílení domu s dalšími squatery výměnou za jídlo, údržbu a placení účtů za služby. Když bylo hnutí Occupy na vrcholu, byl dům úplná menažerie občasných nocležníků a potížistů. Potom ale Stephenova manželka zavedla jakýs takýs pořádek. Jeden pokoj vyhradili krátkodobým squaterům a dva další přidělili Ramónovi a jeho bratru Eduardovi, kteří sem přišli společně se Stephenem a jeho ženou z ubytovny provozované hnutím Catholic Worker, kde až doposud žili.

Pip Stephensova poznala ve studijní skupině pro odzbrojení, pár měsíců předtím, než Eduarda srazila a zabila prádelní dodávka. Byly to pro ni šťastné měsíce, protože nabyla zřetelného dojmu, že to mezi Stephenem a jeho ženou neklape. Pip okamžitě učarovala Stephenova intenzita, tělo zápasníka v extrémních bojových sportech a chlapecky rozježená kštice a tušila, že ostatní dívky ve studijní skupině to mají stejně. Ale ona jediná měla dost odvahy, aby ho po jednom sezení pozvala na kávu (za které zaplatila, protože on na peníze nevěřil). Vzhledem k tomu, jak vřele souhlasil, připadalo jí, že to může celkem opodstatněně pokládat za jakési první rande.

Při následných schůzkách u kávy mu pověděla, jak měla na vysoké škole fobii z jaderných zbraní, jak by ráda konala ve světě dobro a jak se obává, že studijní skupina je zhruba stejně zbytečná jako Renewable Solutions. Stephen jí vyprávěl, jak se oženil se svou univerzitní láskou, jak od dvaceti žili v oněch katolických ubytovnách, složili slib chudoby a po vzoru zakladatelky hnutí Dorothy Dayové se snažili skloubit radikální politiku s náboženstvím, a jak se potom jejich cesty začaly rozcházet, protože Stephenova žena se odklonila od politiky k náboženství a Stephen to měl přesně naopak, a jak si jeho žena založila bankovní účet a našla si práci v domově pro postižené, zatímco Stephen se vrhl na organizování hnutí Occupy a začal žít zcela bez peněz. Přestože ztratil víru a odešel z církve, léta strávená v hnutí Catholic Worker mu propůjčila téměř ženskou citovou přímou, vzrušující sklon tnout přímo do živého, se kterým se Pip dosud u žádného muže nesetkala, natož u muže tak drsně ostříleného. V přemíře důvěry mu následně vyslepičila další osobní věci, včetně toho, že platí neudržitelně vysoké nájemné za spolubydlení s kamarádkami ze školy,

a Stephen jí naslouchal tak intenzivně, že když jí krátce po Eduardově smrti nabídl, že by mohla zadarmo bydlet v uvolněném pokoji, brala to jako znamení, že u něj má šanci.

Když přišla do domu na prohlídku a pohovor, zjistila, že Stephen a jeho žena asi nebudou až tak odcizení, protože stále ještě spali v jedné posteli. Navíc se Stephen toho večera ani neobtěžoval ukázat – možná věděl, jaký šok bude pro Pip, až zjistí, jak se věci mají. Měla pocit, že ji Stephen ohledně stavu svého manželství uvedl v omyl. Jenže – proč by to dělal? Nedával jí tím vlastně určitou naději? Jeho žena Marie byla rudolící blondýnka, které táhlo na čtyřicet. Právě ona vedla s Pip pohovor, zatímco Dreyfuss seděl v koutě jako sfinga a Ramón plakal nad ztrátou bratra. A buď byla Marie natolik domýšlivá, že v Pip neviděla žádnou hrozbu, nebo byl její katolický sklon k dobročinnosti natolik upřímný, že ji Pipiny finanční nesnáze opravdu dojaly. Marie si Pip oblíbila a jednala s ní s jakousi mateřskou laskavostí, jež od začátku jako němá výčitka kontrastovala se svíravou žárlivostí, kterou Pip pociťovala vůči ní.

Až na tuhle žárlivost a na to, že ji Dreyfuss děsil, což ovšem vyvažovalo potěšení, jež jí přinášela možnost sledovat způsob jeho uvažování, byla v domě spokojená. A v péči o Ramóna nacházela setrvalé potvrzení své lidskosti. Krátce po nastěhování se dozvěděla, že Stephen a Marie už rok před Eduardovou smrtí Ramóna oficiálně adoptovali, aby mohl mít Eduardo vlastní život. Takže i když byl Ramón nanejvýš o rok nebo dva mladší než Stephen s Marií, byl teď jejich syn, což by Pip připadalo naprosto šílené, kdyby si ho sama záhy tolik nezaamilovala. Pomáhala mu učit se nová slovíčka, naučila se pár jednoduchých videoher, které byl Ramón schopný hrát na nové herní konzoli, kterou Pip koupila pro celý dům jako vánoční dárek za peníze, jež vlastně neměla, dělala mu popcorn se spoustou másla, dívala se s ním na jeho oblíbené kreslené seriály a začínala při tom všem chápat kouzlo křesťanské dobročinnosti. Možná by i byla zkusila chodit do kostela, jenže Stephen nenáviděl církve za její prodejnost, zločiny páchané na ženách i planetě. Přes dveře manželské ložnice slyšela Pip, jak Marie používá Stephenovu lásku k Ramónovi proti němu, jak na něj křičí, že dovolil své hlavě, aby otrávil jeho srdce a zatvrdila ho vůči evangeliu, ale že jeho srdce je zjevně stále plné božího slova a že v lásce k jejich adoptovanému synovi zcela zjevně následuje Kristova příkladu.

Pip tedy sice do kostela chodit nezačala, ale přesto přišla o své kamarádky ze školy jednu po druhé, když jim až příliš často posílala esemesky, že s nimi nemůže nikam jít, protože slíbila Ramónovi, že si s ním bude hrát nebo že ho vezme do dobročinného obchodu, aby mu pomohla vybrat tenisky. To jí

poněkud nabourávalo plánování společenského života, jenže Pip beztak tušila, že skutečný problém je jinde: kamarádky ji postupně začaly odepisovat jako podivínku, která žije ve squatu. Zbývaly jí teď tři poslední družky, s nimiž chodila v sobotu pařit a psala si s nimi, přičemž jim ale pečlivě utajovala některé informace – protože ona vlastně byla podivínka, co žije ve squatu. Na rozdíl od Stephena a Marie, kteří oba pocházeli ze spořádaných středostavovských katolických rodin, Pip po přestěhování z matčiny chatky na Třiatřicátou ulici vlastně ani moc společensky neklesla a výše její studentské půjčky znamenala faktický slib chudoby. Když v domě uklízela a pomáhala Ramónovi, připadala si výkonnější a užitečnější než kdykoli předtím. Ale kdyby měla odpovědět na Igorovu otázku, musela by říci, že má určitou ambici, i když jí chyběl plán, jak ji uskutečnit. Její ambicí bylo neskončit jako její matka. A tak jí skutečnost, že dokáže skvěle fungovat ve squatu, nijak zvlášť neuspokojovala – mnohem častěji ji naplňovala hrůzou.

Když zahrnula za roh na Třiatřicátou, spatřila na schodech k domu sedět Stephena. Měl na sobě svoje obvyklé chlapecké oblečení, kecky a plátěnou proužkovanou košili z druhé ruky, a mohutné bicepsy napínaly jeho krátké rukávy. V jemném večerním oparu probleskovaly pod nedalekým dálničním viaduktem paprsky zlatého světla. Stephen seděl se skloněnou hlavou.

„Ahoj, ahoj!“ zavolala na něj radostně Pip a sesedla z kola.

Stephen zvedl hlavu a pohlédl na ni zarudlýma očima. Tváře měl mokré.

„Co se děje?“ vyplašila se.

„Je konec,“ pronesl.

„S čím je konec? Co se stalo?“ Pohodila kolo na zem. „Dreyfuss přišel o dům? Nebo co se děje?“

Unaveně se usmál. „Ne, Dreyfuss nepřišel o dům. To myslíš vážně? Já jsem přišel o manželství. Marie je pryč. Odstěhovala se.“

Tvář se mu zkroutila a Pip se odněkud ze středu těla vzdmul ledový strach; jenže jak se jí rozlil až pod pás, bylo z něj najednou šílené teplo. Jak dobře si její tělo uvědomovalo, po čem touží! Jak bleskově pochopilo zprávu, kterou by mohlo využít! Sundala si přilbu a posadila se na schody.

„Bože, Stephene, to mě mrzí,“ vyhrkla. Až dosud se objímali výhradně na přivítanou a na rozloučenou, ale jí se najednou tak roztráslы všechny údy, že mu musela položit ruce na ramena, jako by se bála, aby jí neupadly. „To bych teda vůbec nečekala!“

Trochu popotáhl. „Ty sis ničeho nevšimla?“

„Ne, ne, ne!“

„Přesně tak,“ pronesl trpce. „Protože jak by se mohla znova vdát? To byl vždycky můj tajný trumf.“

Pip mu tiskla paže a hladila bicepsy – a na tom nebylo nic špatného, potřeboval přece přátelskou útěchu. Jenže jeho svaly byly zahřáté a nabitě testosteronem. A největší překážka byla *pryč, odstěhovala se, pryč*.

„Ale přece jste se hrozně hádali,“ nadhodila. „Už celé měsíce, skoro každý večer.“

„V poslední době už tolik ne,“ namítl. „Vlastně jsem si myslel, že je to mezi náma lepší. Jenomže to bylo jenom proto, že...“

Znovu zabořil hlavu do dlaní.

„On je tu někdo jiný?“ zeptala se Pip. „Někdo, s kým...“

Zakolébal se zepředu dozadu, jako by kývl celým tělem.

„Ach bože. To je hrůza. To je hrůza, Stephene.“ Zabořila mu tvář do ramene. „Řekni mi, jak ti můžu pomoci,“ zašeptala do proužkované látky jeho košile.

„No, jedno bys udělat mohla,“ pronesl.

„Řekni mi co,“ zašeptala a dál se mazlila s drsnou látkou.

„Mohla by sis promluvit s Ramónem.“

To ji vytrhlo z neskutečnosti celé situace a ona si uvědomila, že má tvář zabořenou do něčí košile. Odtáhla ruce a vyhrkla: „A sakra.“

„Přesně.“

„Co s ním bude?“

„Ona to má všechno vymyšlené,“ vzdychl Stephen. „Má nalajnovaný celý zbytek života jak nějaký obchodní plán. Dostane ho do péče a já ho budu moct navštěvovat – jako kdybych ho snad adoptoval proto, abych ho mohl navštěvovat. Ona má...“ Zhluboka se nadechl. „Má něco s ředitelem toho domova.“

„Kristepane. No to je vážně super.“

„A ten se podle všeho kamarádí s arcibiskupem, a ten může zařídit, aby náš sňatek anulovali. Super, co? Ramóna dají do domova a zkusí ho dát vyučit nějakému řemeslu, a ona pak může ve volném čase vyklopit tři mimina za sebou. To je ten její plán, chápeš? A jaký soudce by nespověřil Ramóna do výhradní péče matce, která má placenou práci na plný úvazek v domově pro lidi, jako je on? To je ten její plán. A nevěřila bys, jak čestně a spravedlivě se při tom všem tváří.“

„No, docela tomu věřím,“ odvážila se Pip podotknout.

„A já to mám na ní rád,“ pokračoval Stephen a hlas se mu třásl. „Ona je spravedlivá. Úplně plane morální cílevědomostí. Jenomže já jsem prostě nechtěl mít tři mimina.“

A díky bohu za to, pomyslela si Pip.

„Takže Ramón je pořád ještě tady?“ zeptala se.

„Přijde si pro něj s Vincentem ráno. Podle všeho to měli naplánované už týdny – jenom čekali, až se jim uvolní lůžko.“ Stephen potřásl hlavou. „A já myslel, že nás Ramón zachrání. Když budeme mít syna, kterého budeme moct milovat, nebude vadit, že se jinak v ničem neshodneme.“

„No,“ poznamenala Pip poněkud nepřátelsky vzhledem k tomu, že ho city k Marii zjevně pořád držely, „nebudete první ani poslední, komu dítě nezachránilo manželství. Já jsem vlastně nejspíš byla taky takové dítě.“

Stephen se k ní otočil a řekl: „Jsi dobrá kamarádka.“

Vzala ho za ruku, propletla své prsty s jeho a snažila se odhadnout, jak moc je stisknout. „Jsem tvoje dobrá kamarádka,“ přisvědčila. Jenže když se teď jeho ruka dotýkala její, dávalo jí její tělo bušením srdce a mělkým dechem jednoznačně najevo, že v nejbližších dnech, nebo spíš hodinách očekává, že se ho jeho ruce budou dotýkat všude, kde to jen půjde. Jako by se na vodítku jejího rozumu vzpínal nějaký obrovitý pes. Povolila si jednou lehce přitisknout jeho ruku na stehno, kde si ji v tu chvíli nejvíc přála mít, a pak ho pustila. „A co jsi řekl Ramónovi?“

„Nedokážu s ním mluvit. Jsem tady venku od chvíle, co odešla.“

„Takže on tam celou dobu sedí a tys mu neřekl ani slovo?“

„Vždyť odešla ani ne před půl hodinou. Bude celý rozčilený, když mě uvidí brečet. Myslel jsem, že bys ho na to mohla tak trochu připravit a já bych si s ním pak mohl nějak rozumně promluvit.“

V tu chvíli se Pip vybavilo Annagretino osudné slovo *slaboch*, ale netoužila proto po Stephenovi o nic míň. Nejraději by zapoměla na Ramóna, zůstala tady a dál se ho dotýkala, protože když byl slaboch, mohlo to znamenat, že nebude mít sílu jí odolat.

„Můžeme si potom promluvit taky spolu?“ zeptala se. „Jenom my dva? Vážně s tebou potřebuju mluvit.“

„Jasně. Tohle nic nemění, dům nám pořád zůstane. Dreyfuss má výdrž jako buldok. S tím si nedělej starosti.“

Pipinu tělu bylo sice jasné, že se ve skutečnosti změnilo úplně všechno, ale její rozum dokázal Stephenovi odpustit, že to nevidí, zvláště když to bylo tak krátce potom, co ho opustila žena po patnáctiletém manželství. Se srdcem pořád ještě bušícím se zvedla a zavezla kolo do domu. Dreyfuss seděl sám v obýváku na kancelářské židli se šesti nohama, která pod ním skoro nebyla vidět, a něco hledal na domácím počítači.

„Kde je Ramón?“ zeptala se Pip.

„U sebe v pokoji.“

„Asi se ani nemusím ptát, jestli víš, co se děje.“

„Do rodinných záležitostí já se nemontuju,“ odušil Dreyfuss chladně. Otočil se na židli čelem k Pip. Působil při tom jako pavouk na šesti nohách. „Ale ověřoval jsem si fakta. Domov sv. Anežky je výborně hodnocené a plně akreditované zařízení s šestatřiceti lůžky, otevřené v roce 1984. Ředitelem je Vincent Olivieri, sedmačtyřicet let, vdovec, tři synové ve věku kolem dvaceti let, má magisterský titul v oboru sociální práce ze Sanfranciské státní univerzity. Arcibiskup Evans navštívil domov minimálně při dvou příležitostech. Chtěla bys vidět fotku Evanse a Olivieriho před vchodem do domova?“

„Dreyfussi, máš ohledně toho všeho vůbec nějaké pocity?“

Nezrušeně na Pip pohlédl. „Mám pocit, že se Ramónovi dostane víc než dostatečné péče. Jeho přátelská přítomnost mi bude scházet, ale jeho videohry a omezené konverzační schopnosti rozhodně ne. Možná to bude chvíli trvat, ale Marii se nejspíš podaří dosáhnout anulování manželství – v arcidiecezi jsem našel několik precedentů. Přiznávám, že mám určité obavy o financování domácnosti, vzhledem k tomu, že už nebudeme mít její výplatu. Stephen říká, že potřebujeme novou střechu. I když ty mu zjevně s údržbou domu velmi ráda pomáháš, nedokážu si vás dva moc dobře představit, jak děláte pokrývače.“

To byla na Dreyfussovy poměry velmi procítěná řeč. Pip šla nahoru k Ramónovi do pokoje a našla ho, jak leží v rozválené posteli, s tváří obrácenou ke zdi pokryté plakáty sportovních týmů z Bay Area. Kombinace jeho silného tělesného pachu a usmívajících se tváří sportovních hvězd byla tak palčivá, až jí vhrkly slzy do očí.

„Ramóne, zlato?“

„Ahoj Pip,“ řekl, ale ani se nepohnul.

Posadila se k němu na postel a dotkla se jeho tučné paže. „Stephen povídal, že mě chceš vidět. Nechceš se teda obrátit, abys mě viděl?“

„Chci, abysme byli ródina,“ řekl, ale nepohnul se.

„Pořád jsme rodina,“ ujistila ho. „Nikdo nikam neodchází.“

„Já někam půjdu. Marie povídala. Půjdu do domova, kde pracuje. Bude to jiná ródina, ale já mám naši ródinu rád. Ty naši ródinu nemáš ráda, Pip?“

„Mám, moc ráda.“

„Marie ať si jde, ale já chci zůstat s tebou a Stephenem a Dreyfussem, jako předtím.“

„Ale my se s tebou budeme všichni pořád vídat, a teď si budeš moct najít i nové přátele.“

„Nechci nové přátele. Chci svoje staré přátele, jako předtím.“

„Ale Marii máš přece rád. A ona s tebou bude každý den, nebudeš nikdy sám. Bude to tak trochu stejné a trochu nové – bude to prima.“

Samotné jí to znělo úplně stejně, jako když v práci lhala do telefonu.

„Marie se mnou nedělá věci, jako se mnou děláte ty a Stephen a Dreyfuss,“ vzlykl Ramón. „Má moc práce. Nevím, proč musím jít s ní a nemůžu zůstat tady.“

„Ale ona se o tebe stará zase jinak. Vydělává peníze a z toho máme prospěch my všichni. Má tě ráda úplně stejně jako Stephen, a navíc je tvoje máma. Člověk vždycky musí zůstat s mámou.“

„Ale já to mám rád tady! Jsme jako rodina. Co s náma bude, Pip?“

Ta už si ale představovala, co s nimi bude: o kolik víc času bude moci trávit jen se Stephenem. Kromě toho, že v sobě objevila předpoklady pro dobročinnost, bylo na bydlení v tomhle domě nejlepší právě to, že mohla být každý den s ním. Vzhledem k tomu, že vyrostla s matkou, která byla tak neschopná, že nedokázala ani pověsit obrázek, protože by si nejdřív musela koupit kladivo, aby s ním zatloukla hřebík, přišla Pip do domu na Třiatřicáté ulici s dychtivou touhou naučit se nějakým praktickým dovednostem. A Stephen ji je naučil. Ukázal jí, jak se zamazávají praskliny, jak se kytuje, jak se pracuje s motorovou pilou, jak se zasklívá okno, jak znovu zapojit lampu nalezenou na smetišti, jak rozebrat kolo, a při tom všem s ní měl takovou trpělivost a byl tak velkorysý, že Pip (nebo přinejmenším její tělo) měla pocit, že si z ní vychovává důstojnější partnerku, než byla Marie, jejíž domácí dovednosti se omezovaly výhradně na práci v kuchyni. Brával Pip s sebou, když chodil vybírat kontejnery – ukázal jí, jak skočit rovnou dovnitř, všechno přeházet a vyhrabat to nejlepší, a ona to teď dokonce někdy dělávala sama, když potkala nějaký kontejner, co vypadal slibně, a společně pak jásal, když přinesla domů něco použitelného. Bylo to něco, co sdíleli jen spolu. Dokázala být víc jako on než Marie, takže věřila, že časem ji bude mít určitě víc rád. S tímhle příslibem byla její bolestná touha po něm trochu snesitelnější.

Když se spolu s Ramónem pořádně vyplakali a on s ní odmítl jít dolů a trval na tom, že nemá hlad, dorazili dva mladíci, Stephenovi kamarádi z Occupy, s lahvemi laciného piva. Pip je všechny tři našla u kuchyňského stolu. Nebavili se o Marii, ale o roztáčející se inflační spirále. Pip předehrála troubu, aby do ní mohla strčit mražené pizzy, jimiž ke společnému vaření přispíval Dreyfuss, a napadlo ji, že teď bude muset nejspíš častěji vařit, když už tu nebude Marie. To ji vedlo k zamyšlení nad problematikou společné práce, zatímco Stephen se svými kamarády, Garthem a Erikem, si představovali jakousi pracovní utopii. Měli

teorii, že nové technologie povedou k vyšší produktivitě, což způsobí úbytek pracovních míst ve výrobě, a to následně nevyhnutelně vyústí v lepší přerozdělování majetku, včetně toho, že většina obyvatel bude dostávat štědré příspěvky za to, že nebudou dělat vůbec nic, jelikož si kapitalisté uvědomí, že si nemohou dovolit ožebračovat spotřebitele, kteří si kupují jejich roboticky vyráběné produkty. Nezaměstnaní spotřebitelé získají ekonomickou hodnotu odpovídající jejich někdejší hodnotě jakožto pracovníků a budou se moci spojit s lidmi, kteří budou stále ještě pracovat ve službách, čímž vytvoří novou koalici pracujících a trvale nezaměstnaných a jejich drtivá síla si vynutí společenskou změnu.

„Můžu se ale na něco zeptat?“ ozvala se Pip a trhala přitom na kousky hlávkou římského salátu, který Dreyfuss považoval za pokrm sám o sobě. „Když bude jeden člověk dostávat čtyřicet tisíc dolarů ročně jenom za to, že bude spotřebitel, a jiný člověk bude mít taky čtyřicet tisíc, jenže za to, že bude vynášet nočníky v domově důchodců, nebude ten s nočníkama tak trochu našťvaný na toho, co nedělá nic?“

„Ten sociální pracovník by musel dostávat víc,“ vysvětlil Garth.

„O hrozně moc víc,“ podotkla Pip.

„Ve spravedlivém světě,“ oznámil Erik, „by ošetřovatelé v domovech důchodců jezdili v mercedesech.“

„No jo, ale stejně,“ namítla Pip. „Já bych rozhodně radši jezdila jenom na kole, než abych vynášela nočníky.“

„Dobře, ale co kdybys chtěla mercedes a mohla se k němu dostat, jenom kdybys vynášela nočníky?“

„Ne, Pip má pravdu,“ pronesl Stephen a Pip přitom projel mírný záchvěv vzrušení. „Muselo by se to udělat tak, že by práce byla povinná, ale pořád by se snižoval důchodový věk, takže mezi lidma do dvaatřiceti, nebo já nevím, do pětatřiceti let by pořád byla plná zaměstnanost a nad tenhle limit by nepracoval nikdo.“

„V takovém světě by na tom teda mladí byli dost blbě,“ podotkla Pip. „Ne že by na tom teda nebyli blbě i v tomhle.“

„Já bych byl pro,“ přisvědčil Garth, „kdybych věděl, že úderem pětatřicátého roku už budu mít zbytek života jenom pro sebe.“

„A kdyby se potom podařilo snížit důchodový věk na dvaatřicet,“ navázal Stephen, „mohlo by se uzákonit, že nikdo nesmí mít děti dřív, než odejde do penze. To by pomohlo řešit populační explozi.“

„Jo,“ namítl Garth, „jenomže když ubude obyvatel, bude se nutně muset důchodový věk zase zvýšit, protože pracovníci ve službách budou potřeba pořád.“

Pip se s telefonem v ruce uchýlila na zadní verandu. Takovýchhle utopických debat už vyslechla bezpočet a určitým způsobem ji uklidňovalo, že se Stephenu a jeho přátelům nikdy nepodaří vychytat v jejich plánech všechny mouchy a že svět je stejně tvrdohlavě neopravitelný jako její život. Na západě pohasínalo denní světlo a ona svědomitě odpověděla na zprávy od několika zbývajících přátel a pak svědomitě zanechala vzkaz matce a vyjádřila naději, že už je to s jejím očním víčkem lepší. Její tělo mělo stále ještě dojem, že se s ním co nevidět stane něco převratného. Dívala se, jak se nebe nad dálnicí přelévá z oranžové v indigovou a srdce jí přímo dunělo, *buch buch buch*.

Když se vrátila dovnitř, Dreyfuss právě servíroval pizzu a řeč se stočila na Andrease Wolfa, slavného nositele světla. Pip si nalila velkou sklenici piva.

„A ty informace unikly, anebo se do nich prolomili?“ zeptal se Erik.

„To oni nikdy neřeknou,“ řekl Garth. „Možná jim prostě někdo prozradil hesla nebo softwarové klíče. To patří k Wolfovým zásadám – vždycky chrání svůj zdroj.“

„Když je tu on, lidi za chvíli zapomenou, že někdy existoval nějaký Assange.“

„Assange ho pořád ještě jednoznačně trumfne jako programátor. Wolf si musí najímat profesionální hackery. Sám by nehacknul ani Xbox.“

„Jenomže WikiLeaks se ušpinili – umřeli kvůli nim lidi. Wolf je pořád ještě poměrně čistý. Vlastně je to jeho nová obchodní značka. Čistota – purity.“

Při posledním slově se Pip otrásla.

„Tohle nám rozhodně pomůže,“ pokračoval Stephen. „V té poslední lavině dokumentů se zmiňuje spousta nemovitostí v East Bay. Přesně tyhle průsery se už dlouho snažíme zdokumentovat zvenčí. Potřebujeme oslovit všechny majitele domů v East Bay zmíněné v těch provalených dokumentech a dostat je na svou stranu, uspořádat s nima nějakou manifestaci nebo tak.“

Pip se obrátila k Dreyfusovi, aby jí to vysvětlil. Ten jedl s tak neradostnou rychlostí, že jídlo jako by mu mizelo z talíře, aniž se ho jen dotkl. „Projekt Sunlight,“ řekl, „zveřejnil v sobotu večer ze své základny na neznámém místě v tropech třicet tisíc interních e-mailů. Většina z nich pochází z Banky neúnavného úsilí, což, jak jistě víš, je čistě náhodou moje banka. I když můj případ se v těch e-mailech nikde nezmiňuje, myslím, že není tak úplně patologické předpokládat, že ti vaši němečtí špioni vyčmuchali, jakou mám banku, a možná se nám pokusili prokázat laskavost. V každém případě jsou ty e-maily skvělý usvědčující materiál. Banka neúnavného úsilí se stále ještě drží zavedeného modelu překrucování, podvádění, zastrahování, obstrukcí a pokusů připravit majitele nemovitostí, kteří se dočasně ocitli v nouzi, o jejich kapitál. Suma

sumárum to vrhá jednoznačně nelichotivé světlo na vypořádání federální vlády s bankami.“

„Ti Němci nejsou žádní špioni, Dreyfussi,“ bránil je Stephen. „Já jsem Annagret řekl, jakou máš banku.“

„Cože?“ přerušila ho Pip ostře. „Kdy?“

„Kdy co?“

„Kdy jsi to Annagret řekl? Vy jste pořád ještě v kontaktu?“

„Jasně že jo.“

Pátrala ve Stephenově tváři, zrudlé z piva, po známkách provinilosti. Žádné nespátřila, ale její žárlivost to nebrala v potaz a přeskočila rovnou k představě, že když je teď Marie ze hry, pustí Annagret k vodě svého přítele, přestěhuje se do Oaklandu, uzme si pro sebe Stephena a Pip vystrnadí z domu.

„Tahle várka uniklých informací je úžasná,“ vysvětlil jí Stephen. „Je tam úplně všechno – jak se s majitelem domu dohodnout na refinancování hypotéky, pak s ním přestat komunikovat, nakonec ‚ztratit‘ veškerou dokumentaci a pak zahájit řízení o propadnutí majetku. Uvádějí dokonce i čísla. Naloží tak s každým, kdo prošvihne dvě splátky za sebou nebo je splatí jen částečně a má víc než pětasedmdesát tisíc dolarů vlastního kapitálu. A valná část z toho se děje tady v East Bay. Je to pro nás úžasný dar. Víím docela jistě, že to zařídila Annagret.“

Pip, příliš rozrušená, než aby dokázala jíst, dopila pivo a nalila si další. V posledních čtyřech měsících dostala od Annagret nejméně dvacet e-mailů a všechny označila jako přečtené, aniž by je otevřela. Pip nebyla dvakrát horlivá uživatelka facebooku, zčásti proto, že ji ubíjelo prohlížení fotek šťastnějších lidí, a částečně z toho důvodu, že na využívání sociálních sítí k osobním účelům se v práci dívali nelibě, ale aby na něj vůbec mohla chodit, musela odmítnout Annagretinu žádost o přátelství, aby ji Annagret nebombardovala vzkazy i tam. Vzpomínky na Annagret měla Pip v mysli pevně spjaté se vzpomínkou na Jasona a připadala si kvůli tomu podivně nemravně, jako by tenkrát ten dotazník nevyplňovala v županu, ale úplně nahá, a pak tu svou nemravnost přenesla i na Jasona; jako by měla s Annagret nějaký opravdu zvrácený styk – takový, o jakém se člověku zdávají zlé sny. A teď to měla všechno spojené se slovem čistota, *purity*, které pro ni představovalo to nejostudnější slovo v anglickém jazyce, jelikož to bylo její vlastní jméno. Kvůli němu se styděla za svůj řidičák, za ono PURITY TYLEROVÁ vedle svého nevrleho obličejce, a každé vyplňování nějaké žádosti kvůli němu představovalo drobná muka. To jméno dokázalo pravý opak toho, v co doufala její matka, když jí ho dala. Jako by chtěla uniknout jeho tíze, prováděla na střední škole spoustu špinavých

nemravností, a vlastně byla špinavá a nemravná dodnes, když toužila po ženatém muži... Nalévala se pivem tak dlouho, dokud nebyla dost otupělá, aby se mohla s omluvou vytratit a donést Ramónovi pizzu.

„Nemám hlad,“ oznámil jí, stále obrácený čelem ke zdi.

„Zlato, musíš něco sníst.“

„Nemám hlad. Kde je Stephen?“

„Má tady kamarády. Přijde za chvíli.“

„Chci zůstat tady, s tebou a Stephenem a Dreyfussem.“

Pip se kousla do rtu a sešla zpátky do kuchyně.

„Měli byste už jít,“ oznámila Garthovi a Erikovi. „Stephen si musí promluvit s Ramónem.“

„Zajdu za ním za chvíli,“ vymlouval se Stephen.

Nelíčený strach v jeho tváři Pip rozzlobil. „Je to tvůj syn!“ vyštěkla na něj. „A nebude jíst, dokud si s ním nepromluvíš.“

„No tak jo,“ ucedil s dětinským podrážděním, jaké měl obvykle vyhrazené pro Marii.

Pip se za ním dívala a přemýšlela, jestli tohle znamená, že oni dva přeskočí stadium blažené zamilovanosti a přejdou rovnou ke štěkání partnerů v dlouholetém vztahu. Společnost se její zásluhou rozešla a ona věděla, že by si měla jít lehnout, ale na to jí až příliš bušilo srdce. Nakonec se v ní touha a vztek a žárlivost a nedůvěra slily v jedinou pivní ukřivďenost. Stephen úplně zapomněl na svůj slib, že si spolu oni dva dnes večer popovídají o samotě. S Annagret jsou pořád v kontaktu, ale na Pip se úplně vykašlal. Seshora zaslechla, jak se dveře do jeho pokoje zavřely, a zatímco čekala, až se znovu otevřou, znovu si v duchu opakovala svou dotčenou stížnost, pořád dokola ji přeformulovala a snažila se jí dodat důraz, aby unesla břímě pocitu opuštěnosti, jenže to nešlo. A tak stejně vyšla po schodech nahoru a zaklepala na Stephenovy dveře.

Seděl na manželské posteli a četl nějakou knihu s červeným titulem, něco politického.

„Teď si čteš knížku?“ pravila nevěřicně.

„Je to lepší než myslet na věci, které nemůžu nijak ovlivnit.“

Zavřela za sebou a posadila se na roh postele. „Jak jste si s Garthem a Erikem povídali, jeden by vůbec neuhodl, že se dneska stalo něco zvláštního.“

„A co by s tím oni dva asi tak mohli dělat? Pořád ještě mám svou práci. Pořád ještě mám přátele.“

„A mě. Pořád máš mě.“

Stephen nervózně odvrátil oči. „Jo.“

„Nezapomněl jsi, žes mi slíbil, že si promluvíme?“

„No jo, asi jo. Promiň.“

Pokusila se dýchat hlouběji a pomaleji.

„Co je?“ zeptal se.

„Ty víš co.“

„Ne, nevím.“

„Slíbil jsi, že si promluvíme.“

„Promiň. Zapomněl jsem.“

Její křivda byla přesně tak nepatrná a zbytečná, jak se obávala. Nemělo smysl ji ventilovat ještě potřetí.

„Co s námi bude?“ hlesla.

„S tebou a se mnou?“ Zavřel knihu. „Nic. Najdeme si pár nových spolubydlíčích, nejlíp žen, abys tu nebyla sama samojediná.“

„Takže se nic nezmění. Všechno zůstane jako dřív.“

„Proč by se mělo něco změnit?“

Zarazila se a chvíli naslouchala tlukotu svého srdce. „Víš, tenkrát před rokem, když jsme spolu chodili na kafe, tak jsem měla dojem, že jsem ti sympatická.“

„Taky že jsi mi sympatická. A moc.“

„Ale ty ses tvářil, jako že prakticky ani nejsi ženatý!“

Usmál se. „No, vypadá to, že v tom jsem měl nakonec pravdu.“

„Ne, já myslím tenkrát,“ trvala na svém. „Tenkrát jsi to tak podával. Proč jsi mi to udělal?“

„Já jsem ti nic neudělal. Chodili jsme spolu na kafe.“

Prosebně na něj pohlédla a pátrala v jeho očích, ptala se jich, jestli je opravdu tak zabeđený, nebo jestli tu natvrđlost z nějakého krutého důvodu jen předstírá. Ničilo ji, že mu nevidí do hlavy a netuší, co si myslí. Začalo se jí huř dýchat a pak přišly slzy. Nebyly to slzy smutku – spíš rozrušené, vyčítavé.

„Co se děje?“ nechápal pořád.

Nepřestávala mu hledět do očí a on jako by to najednou konečně pochopil.

„Ale ne,“ zaúpěl. „Ne ne ne! Ne ne ne!“

„Proč ne?!“

„Ale no tak, Pip! Ne!“

„Jak to, že jsi neviděl,“ zajíkla se, „jak moc tě chci?“

„Ne ne ne!“

„Myslela jsem, že jenom čekáme. A teď se to stalo. Teď se to konečně stalo!“

„Bože, Pip, ne!“

„Copak ty mě nemáš rád?!“

„Jistě že tě mám rád. Ale ne takhle. Vážně mě to mrzí, ale ne takhle. Vždyť jsem dost starý, abych mohl být tvůj táta!“

„Ale prosím tě! Jenom o patnáct let! To nic není!“

Stephen pohlédl k oknu a pak ke dveřím, jako by zvažoval nejlepší únikovou cestu.

„Chceš mi říct, že jsi ke mně nikdy nic necítil?“ naléhala. „Že to bylo všechno jen v mojí hlavě?“

„Nejspíš sis to špatně vyložila.“

„Cože?“

„Nikdy jsem nechtěl mít děti,“ vzdychl. „To je celá podstata problému mezi mnou a Marií. Nechtěl jsem žádné mimino. Vždycky jsem jí říkal: ‚Na co potřebujeme nějaké mimino? Máme Ramóna, máme Pip. Můžeme být dobří rodiče i tak.‘ A přesně to pro mě jsi. Jsi jako moje dcera.“

Vytřeštila na něj oči. „Takže to je moje úloha, jo? Mám pro tebe být jako Ramón?! Neudělalo by ti ještě větší radost, kdybych taky smrděla? Já už rodiče mám! Nepotřebuju dalšího!“

„No, ono to vlastně tak trochu vypadalo, jako že jo,“ podotkl Stephen. „Jako že otec je přesně to, co potřebuješ. A já ti ho pořád můžu dělat. Klidně tady můžeš zůstat.“

„Tobě snad hráblo! Zůstat tady? Takhle?“

Vstala a divoce se rozhlédla. Bylo lepší zuřit než být zraněná; možná dokonce lepší, než kdyby ji miloval a objímal, protože možná to byl vztek, co vůči němu celou dobu pociťovala – vztek, který se jen maskoval jako touha.

V jakémsi anarchisticky mimovolném hnutí si najednou stáhla svetr, a potom si sundala podprsenku, a potom padla na kolena u postele, vrhla se na Stephena a týrala ho svou nahotou. „*Vypadám snad jako tvoje dcera?!* Takhle mě vidíš?“

Schoulil se a zakryl si tvář dlaněmi. „Nech toho!“

„Podívej se na mě!“

„Nebudu se na tebe dívat. To ty ses úplně zbláznila!“

„Na to ti seru! Seru, seru, seru, seru ti na to! To jsi krucinál takový slaboch, že se na mě ani nedokážeš podívat?!“ Kde se v ní ta slova brala? Z jakého skrytého místa vyvěřela? Od kolenou už jako by se jí vzdouval zpětný proud lítosti a ona už teď věděla, že ty výčitky budou horší než všechny, které kdy měla, a přece nešlo jinak než to dotáhnout až do hořkého konce a udělat, co po ní její tělo žádalo, tedy zhroutit se přímo na Stephena. Třela se holou hrudí o jeho plátěnou košili,

odtáhla mu ruce z tváře a nechala na ni dopadnout své vlasy, a najednou jí bylo jasné, že tentokrát už to opravdu přehnala. Vypadal k smrti vyděšeně.

„Jenom si buď jistý, dobře?“ zasténala. „Musíš si být jistý, že pro tebe nejsem nic víc.“

„Nemůžu uvěřit, co mi to děláš. Čtyři hodiny potom, co odešla!“

„Aha, takže kdyby to byly čtyři dny, tak by to bylo něco jiného? Nebo čtyři měsíce? Čtyři roky?“ Sklonila k němu tvář. „Dotkni se mě!“

Pokusila se mu vést ruce, ale byl příliš silný a lehce ji ze sebe setřásl. Bleskově vyskočil z postele a stáhl se ke dveřím.

„Víš co?“ oddechoval prudce. „Já na psychoterapii nijak zvlášť nevěřím, ale říkám si, že ty bys nějakou potřebovala.“

„Jako kdybych si to snad mohla dovolit.“

„Myslím to vážně, Pip. Tohle je úplně mimo. Napadlo tě vůbec, co asi cítím já?“

„No, když jsem se koukala naposledy, tak sis zrovna –“ mrkla na knihu, „četl Gramsciho.“

„Jestli budeš něco takového provádět i někomu jinému, komu na tobě nezáleží, moc si tím neprospeješ. Nemyslím, že by to říkalo něco dobrého o tvé schopnosti se ovládat.“

„Já vím. Nejsem normální. To je heslo mého života.“

„Ne, ty jsi skvělá! Jsi úžasná, myslím to vážně. Ale stejně, no tak...“

„Ty jsi do ní zamilovaný?“ chtěla vědět Pip.

Prudce se u dveří otočil. „Cože?“

„Do Annagret. Tím to všechno je? Že jsi do ní zamilovaný?“

„Bože, Pip!“ Ve tváři se mu objevil tak nelíčeně soucitný a starostlivý výraz, že téměř překonal její nedůvěru; skoro uvěřila, že nemá žádný důvod žárlit. „Vždyť je v Düsseldorfu,“ pronesl. „Sotva ji znám.“

„Jasně. Ale jste v kontaktu.“

„Zkus se poslouchat, prosím tě. Zkus si uvědomit, co děláš.“

„Neslyšela jsem, že bys řekl ne.“

„Kristepane!“

„Prosím tě, řekni mi, že to není pravda. Jenom řekni, že to není pravda.“

„Já chci jenom Marii. Copak to nechápeš?“

Pip pevně zavřela oči a pokusila se to pochopit, ale zároveň to odmítala. „Ale Marie už má někoho jiného,“ namítla pak. „A ty se stýkáš s Annagret. Ještě ani nevíš, že jsi do ní zamilovaný, ale já myslím, že jo. Anebo brzo budeš. A ona se k tobě hodí víc věkem, že jo?“

„Musím na vzduch. A ty musíš vypadnout z mého pokoje.“

„Jenom mi to dokaž!“ naléhala. „Pojď mi ukázat, že to tak není. Jenom mě na chvílku drž za ruku. Prosím! Jinak ti neuvěřím!“

„Tak to mi holt prostě nebudeš věřit.“

Schoulila se do klubíčka. „Já to věděla,“ zašeptala. V porovnání s myšlenkou, že je jednoduše blázen, jí muka žárlivosti působila téměř rozkoš. Jenže ta první myšlenka v ní stále sílila.

„Jdu ven,“ ucedil Stephen.

A nechal ji tam ležet v jeho posteli.

úterý

Napsala do práce textovku, že má žaludeční potíže, což vlastně ani nebyla lež. Kolem desáté zaklepala na dveře Marie a prosila ji, aby se šla rozloučit s Ramónem, jenže Pip i sebemenší pohyb připomínal, co včera večer provedla. Když Marie vyšla nahoru podruhé a odhodlala se otevřít dveře a jít se na ni podívat, Pip skoro ani nedokázala vyslovit *běž pryč*.

„Je ti něco?“ starala se Marie.

„Běž pryč, prosím tě. Zavři dveře, prosím.“

Slyšela, jak k ní Marie došla a klekla si. „Chtěla jsem se rozloučit,“ pronesla.

Pip mlčela a ani neotevřela oči a proud slov, který se vzápětí začal Marii řinout z úst, jí dopadal do mozku jako rána za ranou – muka, která musela vydržet, dokud neustanou. Když to konečně skončilo, následovala ještě horší trýzeň, protože ji Marie pohládila po rameni. „Ty mi neřekneš ani slovo?“ naléhala.

„Prosím, prosím tě, prosím, běž pryč,“ vypravila ze sebe Pip.

Mariin zdráhavý odchod představoval jen další téměř nesnesitelné mučení, které se zaklapnutím dveří zdaleka neskončilo. Nic ho nemohlo ukončit. Pip nedokázala vylézt z postele, natož vyjít z pokoje, natož se vydat ven, kde by pod prudkou sluneční září dalšího odporně nádherného dne snad namouduši umřela hanbou. V pokoji měla půl tabulky čokolády, kterou se živila celý den – vždycky si ukousla a pak dál ležela úplně nehybně, aby se vzpamatovala z připomínky, že má fyzické tělo – „tolik, *tolik viditelné*“, jak onehdy řekla její matka. I pláč by byl jen další připomínka, a tak neplakala. Myslela si, že až nastane noc, možná se jí trochu uleví, ale to se nestalo. Změnilo se jen to, že teď už dokázala vzlykat nad ztrátou Stephena, a plakala pak přerušovaně po mnoho hodin.

Za rozbřesku ji vzbudily hlad a žízeň. Se smysly zbystřenými nutností počínat si nenápadně se rychle převlékla, zabalila si batoh a odkradla se dolů do kuchyně. Měla jedinou touhu: nepotkat Stephena, nejlépe už nikdy v životě, a i když Stephen rozhodně nebyl ranní ptáče, Pip se ani nezastavila, aby něco snědla, prostě jen namátkou popadla nějaké potraviny a nacpala si je do batohu. Pak vypila tři sklenice vody a zapadla do koupelny. Když vyšla ven, stál ve vstupní chodbě Dreyfuss, oblečený do své teplákové soupravy na spaní.

„Koukám, že už je ti líp,“ podotkl.

„Jo, měla jsem včera nějaký břichabol.“

„Myslel jsem, že ve středu si vždycky můžeš přispat. A ty tady přitom strašíš už ve čtvrt na sedm.“

„No jo, musím si nahradit ten včerejšek.“

Ani ta nejprůhlednější lež nevyvedla Dreyfusse z míry. Jen poskytla jeho mozku další materiál ke zpracování a na okamžik ho zpomalila.

„Předpokládám správně, že se teď taky odstěhuješ?“

„Jo, nejspíš jo.“

„Proč?“

„Vždyť to zjevně víš, když jsi začal předpokládat, tak proč se mě ptáš? Evidentně víš úplně o všem, co se tady v domě stane.“

Nezúčastněně to zvažil. „Možná by tě mohlo zajímat, že jsem prošel Stephenovy e-maily a vzkazy na sociálních sítích, které si psal s tou Němkou. Je to všechno naprosto nevinné, i když poněkud únavně ideologické. Nerad bych přišel o tvou inteligentní společnost kvůli takové maličkosti.“

„No páni,“ vydechla Pip. „Já ti zrovna chtěla říct, že se mi po tobě bude tak trochu stýskat, a pak se od tebe dozvím, že nejenže posloucháš za dveřma, ale ještě nám čteš e-maily!“

„Jenom Stephenovi,“ odušil Dreyfuss. „Dělíme se o jeden počítač a on se nikdy neodhlásí. Domnívám se, že vyjádřeno právníckou terminologií to představuje něco, co je ‚přímo na očích‘.“

„No, jenom abys věděl, Annagret je teď to poslední, s čím bych si dělala hlavu.“

„Je zajímavé, že hodně jejích vzkazů Stephenovi se týká tebe. Očividně ji hodně trápí, že se s ní nechceš přátelit. Mně tvůj postoj připadá naprosto odůvodněný, možná dokonce velmi doporučením hodný. Přesně tak: doporučením hodný. Ale možná bys ráda věděla, že pokud jde o tu Němku, zajímáš ji z celého tohohle

domu právě jen ty. Kdepak Stephen. A Ramón ani Marie už vůbec ne. A když přísně logicky vyhodnotím všechna fakta, dokonce ani já ne.“

Pip si narazila na hlavu cyklistickou přilbu. „Fajn, super,“ vzdychla. „To se hodí vědět.“

„Na těch Němcích bylo něco divného.“

V anonymním Starbucksu na Piedmont Avenue si Pip dala latté a koláčky a napsala e-mail Stephenovi, chvíli se nad ním zoufale trápila nerozhodností a pak konečně našla odvalu ho odeslat. Nemohla mu poslat esemesku – nevlastnil telefon, protože k placení paušálu byly zapotřebí peníze. Nijak zvláště jí nezáleželo na tom, že si ten e-mail určitě přečte Dreyfuss; bylo to jako vědomí, že o vás něco ví váš pes nebo počítač.

Mrzí mě, co jsem udělala. Napiš mi prosím, kdy tenhle týden nebudeš doma, abych si mohla vyzvednout věci.

Odesláním té zprávy jako by její ztráta náhle byla mnohem skutečnější a ona se pokusila představit si, jak to u něj v pokoji mohlo proběhnout, kdyby jí byl nedokázal odolat, jenže její obrazotvornost místo toho pořád dokola přivolávala to, co se stalo doopravdy, a brečet ve veřejné kavárně nebyl dobrý nápad.

O dva stoly dál seděl jakýsi muž s bílým plnovousem, takový ten typ, co obyčejně popíjí kořeněný indický *chai*, a pozoroval ji. Překvapila ho tím, že jeho pohled opětovala, a on provinile sklonil oči zpět ke svému tabletu. Proč se na ni Stephen nikdy takhle nedíval? Opravdu toho po něm chtěla tak moc?

Vypadalo to, jako že otec je přesně to, co potřebuješ: ze všech krutostí, kterých se na ní Stephen ve svém pokoji dopustil, byla tahle ze všeho nejhorší. A přece bylo očividné, že s Pip není něco úplně v pořádku, a nepřítomný otec byl zcela zjevně mnohem příhodnějším terčem jejího vzteku. Podezíravě přimhouřila oči a upřeně se zahleděla na pijáka *chaie*. Když se na ni znovu podíval, věnovala mu strojenou grimasu a zlomyslný úsměv, na který zareagoval zdvořilým pokývnutím a přesedl si tak, aby na ni neviděl.

Napsala esemesku své kamarádce Samantě a poprosila ji, jestli by u ní nemohla přespat. Ze všech jejích zbývajících přátel byla Samanta jednoznačně nejvíc sebestředná, a tudíž bylo nejméně pravděpodobné, že by jí kladla nějaké nepříjemné otázky. Samanta taky uměla vařit a měla dobře vybavenou kuchyň a Pip nezapomněla, že pořád ještě dluží matce na pátek ne-narozeninový dort.

Musela ještě nějak zabít tři hodiny, než jí začne odložená pracovní doba. Tohle by obvykle bylo poměrně málo riziková doba pro zanechání vzkazu matce,

jelikož brzy po ránu byla matka vždycky až příliš ponořená do svého Snažení, než aby zvedala telefon, jenomže Pip to nedokázala. Pozorovala lidi ve frontě na pečivo a kávové nápoje – příjemné, etnicky rozmanité obyvatele Oaklandu, čerstvě osprchované a dostatečně solventní, aby si mohli každý den kupovat snídaně. Ach, mít tak práci, kterou by měla ráda, partnera, jemuž by věřila, dítě, jež by ji milovalo, nějaký smysl života! A pak ji napadlo, že jistý životní cíl jí přece nabídla Annagret. Annagret o ni stála. Annagret chtěla právě ji. Bylo jí stydno, když si vybavila, jak bláznivě se chytila představy, že spolu Stephen a Annagret něco mají. Nejspíš to bylo vším tím pivem.

Popadla telefon a zobrazila si všechny e-maily, které jí v uplynulých čtyřech měsících Annagret poslala. Nejstarší měl v záhlaví prosím odpusť mi. Jak se začetla do vzkazu, začala si užívat jeho prosebný tón a poklony své inteligenci a charakteru a zničehonic uposlechla výzvu v předmětu zprávy a Annagret odpustila s takovou dychtivostí, že to nejspíš bylo samo o sobě trochu šílené. Ale možná to až taková šílenost nebyla, protože Annagret nejenže měla Pip ráda, ale navíc měla pravdu – o Stephenovi, o mužích, prostě ve všem. A nevzdala to s ní: poslala jí dvacet zpráv, tu poslední sotva před týdnem. Nikdo v Pipině životě by nebyl tak vytrvalý.

Otevřela vzkaz nadepsaný úžasná zpráva, odeslaný přede dvěma měsíci.

Nejdražší Pip, vím, že se na mě nejspíš pořád ještě zlobíš a možná moje zprávy ani nečteš, ale musím ti říct jednu moc dobrou zprávu. SCHVÁLIL ti tu stáž v Projektu Sunlight! Doufám, že tuhle naprosto bezvadnou a cennou příležitost využiješ. Pořád myslím na to, co jsi říkala o těch osobních informacích, o které stojíš – tohle je možnost, jak je získat. PS ti bude platit ubytování a stravu v nejzajímavější části světa, kromě toho budeš dostávat i malé měsíční stipendium a často mohou i nabídnout pomoc s uhrazením letenek. Další podrobnosti najdeš v přiloženém dopisu a informačním přehledu. Chci jen, abys věděla, že jsem ti naprosto upřímně dala to NEJVYŠŠÍ doporučení. A vypadá to, že Andreas i ostatní mým rozhodnutím pořád ještě důvěřují! ;) Jsem z toho nadšená za tebe a doufám, že nad tím budeš uvažovat. Jenom mě mrzí, že jestli pojeděš, nebudu tam s tebou. Ale možná právě proto, že se na mě pořád ještě zlobíš, tě ta nabídka bude zajímat o to víc? ;) Líbá Annagret
P.S. Tady je Andreasův e-mail: ahw@sonnenlicht.org. Všechny otázky můžeš adresovat jemu osobně.

Když Pip dočetla, zmocnilo se jí nejasné zklamání. Bylo to jako ten dotazník, ve kterém se nedalo odpovědět špatně: jestli je opravdu takhle jednoduché to

stipendium získat, jakou asi tak může mít cenu? A sotva změnila na Annagret názor, už se ji Annagret snažila jako horký brambor přehodit jinému chlapovi, byť by ten chlap byl vlastně docela slavný a *charismetický*. To Pip podráždilo, a než si to stihla rozmyslet, špičkou prstu klepla na Wolfovu e-mailovou adresu a bleskově mu natukala zprávu:

Milý Andreasi Wolfe, o co vám jde? Jedna osoba jménem Annagret, kterou vlastně ani pořádně neznám, mi psala, že bych ve vašem projektu mohla dostat placenou stáž. Takhle si jako hledáte sexuální partnerky, nebo co? Máte v tom vašem projektu nějaký přípravek na vymývání mozků? Na rovinu, celé mi to připadá dost strašidelné. Vlastně je mi celkem ukradené, co tam v té džungli nebo kde vlastně děláte, ale podle Annagret na tom vůbec nezáleží. Což mi vrtá hlavou ještě víc. S pozdravem, Pip Tylerová, Oakland, Kalifornie, USA

Jen co klikla na tlačítko Odeslat, už jí projel záchvěv lítosti; časový odstup mezi jejími činy a výčitkami svědomí se u ní zkracoval takovým tempem, že za chvíli už snad bude jenom jedna velká výčitka a nebude vůbec schopná jednat – což by možná nebylo až tak špatné.

Jako pokání si otevřela vyhledávač a pozdě, ale přece si našla něco o Wolfovi a jeho projektu. Vzhledem k tomu, že se to na internetu jen hemží nenávisťnými projevy, na ni zapůsobilo, jak málo nepřátelsky naladěných komentářů o Wolfovi objevila – tedy pokud nebrala v úvahu rýpání skalních zastánců Juliana Assangeho a prohlášení vládních orgánů a obchodních společností, pro něž bylo pochopitelně v jejich vlastním zájmu označit Wolfa za zločince. Jinak se mohl v míře mezinárodního obdivu směle rovnat Aun Schan Su Ťij a Bruci Springsteenovi; když zadala do vyhledávače jeho jméno společně se slovem *pu- rity*, vypadlo jí čtvrt milionu výsledků.

Wolfovo motto a bojové heslo jeho projektu v jednom znělo *Slunce je nejlepší dezinfekce*. Wolf se narodil v roce 1960 ve východním Německu a v osmdesátých letech se proslavil jako odvážný, působivý kritik komunistického režimu. Po pádu Berlínské zdi vedl kampaň za zachování rozsáhlých archivů německé státní bezpečnosti a jejich zpřístupnění veřejnosti; v té době ho nenáviděli pro změnu jen někdejší policejní informátoři, jejichž pověst po znovusjednocení země utrpěla, poté co byla jejich minulost vytažena na světlo. V roce 2000 založil Wolf Projekt Sunlight. Nejprve se zaměřoval na nejrůznější protiprávní činnost v Německu, ale brzy rozšířil záběr a začal řešit sociální nespravedlnost a odhalovat toxická tajemství po celém světě. Na internetu byly k dispo-

zici stovky tisíc jeho fotografií, na nichž vypadal jako velmi pohledný muž, ale podle všeho nebyl ženatý ani neměl děti. V roce 2006 uprchl před trestním stíháním z Německa a v roce 2010 musel zmizet i z Evropy. Nejprve dostal azyl v Belize a nedávno také v Bolívii – tamní populistický prezident Evo Morales byl jeho velkým příznivcem. Wolf přísně tajil jen jednu věc – totožnost svých hlavních sponzorů (čímž dal vzniknout pár terabytům vášnivých internetových debat o své „nedůslednosti“), a jediné, co na něm poněkud zaváňelo nepatřičností, bylo jeho urputné soupeření s Julianem Assangem. Wolf posměšně zostouzel Assangeovy metody i osobní život, zatímco Assange se spokojil s předstíráním, že Wolf neexistuje. Wolf rád stavěl do protikladu WikiLeaks – které označoval za „neutrální, nefiltrovanou platformu“ – a svůj údajně „smysluplnější“ Projekt Sunlight a poukazoval na morální rozdíl mezi jeho vlastní *neškodnou, otevřeně přiznanou pohnutkou* chránit soukromí svých chlebovárců a *zlovolnými, skrytými motivy* osob a organizací, jejichž tajemství odhaloval.

Pip ohromilo, kolik z jeho odhalení se nějak týkalo utlačování žen: nejen v tak závažných věcech jako znásilnění coby válečný zločin či záměrné udržování platové nerovnosti, ale i takové nicotnosti jako nechutně sexistická e-mailová korespondence jistého bankovního manažera z Tennessee. Jen málokterý rozhovor či tisková zpráva se obešly bez zmínky o Wolfově militantním feminismu. Teď už bylo Pip trochu jasnější, jak může Annagret dávat přednost společnosti žen, a přesto Wolfa obdivovat.

Naprostá serióznost i ohromné množství informací, které na internetu o Wolfovi kolovaly, jen prohloubily Pipiny výčitky svědomí, že mu poslala tak útočný e-mail. On byl skutečný, neohrožený hrdina, který se přátelil s prezidenty, a ona jen bezvýznamná protivná megera. Teprve když už se chystala zvednout a jít do práce, odvážila se zkontrolovat příchozí poštu. A vida, Stephen i Wolf už odpověděli, pěkně jeden po druhém.

Omluva se přijímá, už jsem na to stejně skoro zapomněl. Není žádný důvod, proč by ses musela stěhovat. Jsi skvělá spolubydlící, a Ramón u nás bude tři večery v týdnu – včera jsme se na tom s Marií dohodli. S.

Nevýhodou e-mailu bylo, že se dal smazat jenom jednou: člověk ho nemohl zmačkat, mrsknout s ním na podlahu, chvíli po něm dupat, pak ho roztrhat na kousičky a spálit. Může být něco krutějšího, než když s vámi člověk, který vás odmítl, jedná se soucitnou trpělivostí? Vztek v ní na okamžik přehlušil všechny

výčitky a stud. Ona ale chtěla, aby si „to“ Stephen pamatoval! Chtěla, aby jí věnoval bezvýhradnou pozornost! Bleskově po něm tedy vypálila:

Ve všem tom zapomínání jsi nejspíš taky zapomněl, na co jsem se ptala: kdy nebudeš doma?

Navzdory tomu, že vstala o čtyři hodiny dřív než obvykle, teď měla co dělat, aby do práce dorazila včas, jenomže v ní pěníla krev a výčitky ustoupily do pozadí, a tak si přečetla i Wolfovu zprávu.

Milá Pip Tylerová,

LOL, Tvůj e-mail mě vážně dostal, takových kdyby mi chodilo víc. Je samozřejmé, že máš otázky, byli bychom zklamaní, kdyby Tě nic nezajímalo. Ale ne, nejsem obchodník s bílým masem a mozky tady necháváme lidem na pokoji. Taky tu máme tolik vynikajících hackerů a právníků a teoretiků, že už nevíme, co s nimi. Na rovinu (abych použil Tvoje slova) nám ale pořád chybí vysoce inteligentní, nezávislí laici, kteří by nám pomáhali vidět svět takový, jaký je, a světu by zase pomohli vidět, jací jsme my. Annagret už znám spoustu let, věřím jí a v životě jsem nezažil, že by byla z nějakého uchazeče tak nadšená. Udělalo by nám velkou radost, kdyby ses na nás přijela podívat. Jestli Ti nepadneme do oka, můžeš si aspoň užít zdejší krásné prostředí jako dovolenou a zase se vrátit domů. Ale myslím, že se Ti u nás bude líbit. Máme takové špinavé tajemství: hrozně si to tady užíváme.

Klidně mi pošli další várku otázek – čím vtipnější, tím lepší.

Zdraví Tě
Andreas

Po všem, co si o Wolfovi přečetla, nemohla Pip uvěřit, že od něj dostala tak dlouhou zprávu, a navíc tak rychle. Přečetla si ji ještě dvakrát, pak nasedla na kolo a rozjela se z kopce, poháněna gravitací a vzrušením z představy, že je opravdu výjimečná a že to je ten pravý důvod, proč má tak zamotaný život, a že Annagret byla první, kdo to na ní poznal, a že i kdyby se nakrásně ukázalo, že Wolf je ten nejchytřejší svůdce na světě a Annagret jeho sexuálně traumatizovaná kuplířka, a i kdyby sama Pip Wolfovým svodům podlehla, stejně by se tím Stephenovi pomstila, protože ať byl Wolf jakýkoli, rozhodně nebyl slaboch.

Když dorazila do kanceláře, zbývalo jí do začátku pracovní doby ještě pět minut. Zastavila se v kolárně a vyťukala do telefonu odpověď, kterou si celou cestu sumírovala v hlavě.

Vážený pane Wolfe, díky za milou zprávu i podezřele rychlou odpověď. Kdybych se snažila vylákat nevinnou mladou dívku do Bolívie, abych tam z ní udělala sexuální otrokyni a/nebo jí sektářsky vymyla mozek, napsala bych to úplně stejně. Vlastně... když o tom tak přemýšlím... jak mám vědět, že tu zprávu ve skutečnosti nenapsala vaše sektářsky vymytá asistentka, která vám zároveň dělá sexuální otrokyni? Někdou inteligentní a dříve i nezávislý? Jak to ověřit, to je ta potíž! Vaše Pip T.

S nadějí, že se jí v případné reakci dostane dalšího LOL, se Pip vydala nahoru do své kóje. U počítače našla přilepený lísteček od jedné z kolegyň (*Tohle jsem našla – ☺ Janet*) a k tomu vytištěný recept: „Dort z celozrnné pšeničné mouky s polevou z veganského tvarohu a s ostružinami Olallie“. S těžkým vzdechem dosedla na židli. Jako by toho neměla dost, za co se stydět! Teď ještě aby litovala, že byla v duchu zlá na kolegyně.

Na druhou stranu se jí ovšem zjevně podařilo zahájit korespondenční flirt s celosvětově proslulou osobou. Vždycky měla pocit, že je vůči kouzlu celebrit imunní – do určité míry vlastně slavné lidi nesnášela, z podobně mlhavých důvodů, z jakých jí vadili lidé se sourozenci. Uvažovala asi takhle: *Čím si zaslouží o tolik víc pozornosti než já?* Když jeden z jejích kamarádů ze školy získal práci v Hollywoodu a začal se vychloubat, kolik slavných herců už potkal, nenápadně s ním přerušila všechny styky. Jenže teď pochopila, že u kultu celebrit záleží právě na tom, aby vůči němu ostatní lidé imunní nebyli; že by je Pipino spojení s takovým člověkem mohlo ohromit, čímž by Pip získala o něco větší než nulový vliv, jaký podle svého mínění v současnosti měla. V tomto příjemně svedeném rozpoložení se znovu vrhla na seznam telefonických kontaktů v Rancho Ancho a na svůj mobil se úmyslně nedívala, aby si prodloužila to příjemné očekávání.

Při přestávce na večeri objevila Wolfovu odpověď.

Už vím, proč se Annagret tak líbíš. Moje zpráva by se k Tobě dostala ještě mnohem rychleji, kdyby ovšem nemusela projít přes dvakrát tolik serverů než obvykle. Vysoce výkonní lidé by si dnes měli osvojit jen jediný zvyk: nezpoždovat se s vyřizováním e-mailů. Z bezpečnostních důvodů Ti bohužel nemůžu nabídnout, abychom si popovídali přes videochat. Důležitější je, že náš projekt potřebuje lidi se zdravým úsudkem, kteří jsou ochotní riskovat. Sama musíš zvážit, jaké riziko pro

Tebe představuje, když mým zprávám budeš důvěřovat. Můžeš k tomu pochopitelně využít všechny dostupné internetové nástroje, ale můžu tě ujistit, že pokud se rozhodneš do toho skočit po hlavě, čekáme na Tebe s otevřenou náručí, abychom Tě chytili. Nakonec je ale jen na Tobě, jestli se rozhodneš mi věřit. A.

S potěšením si uvědomila, že se přestal namáhat s formálním oslovením, a tak si v odpovědi dovolila stejnou důvěrnost.

Jenomže důvěra musí být oboustranná, ne? Neměl byste věřit i Vy mně? Možná bychom si navzájem měli prozradit nějakou maličkost, za kterou se stydíme. Já s tím klidně i začnu. Moje pravé jméno je Purity. Tak hrozně se za něj stydím, že když vytáhnu před kamarádkami peněženku, vždycky si ji držím co nejpevněji, protože lidi vám ji někdy vytrhnou, aby si mohli dělat legraci z fotky na vašem řidičáku, a já mám na řidičáku tohle jméno.

Tak co Vy na to, pane Purity? Jste na řadě.

Opojená svou troufalostí nedokázala ani jíst. Místo toho přepochodovala chodbu k Igorově kanceláři. Pro dnešek už skončil a zrovna si skládal věci do aktovky. Pohlédl na ni a zamračil se.

„Jo, já vím,“ zašklebila se na něj. „Tři dny jsem si neumyla vlasy.“

„A už je ti líp? Nejsi nakažlivá?“

Plácla sebou do křesla pro návštěvy. „Poslouchej, IGORE. K těm tvým dvaceti otázkám.“

„Zapomeneme na to, dobře?“ řekl rychle.

„Něco jsi po mně chtěl, měla jsem to uhodnout. Co to mělo být?“

„Pip, promiň, ale beru naše kluky na zápas Athletics. Teď není vhodná chvíle.“

„Jenom jsem si dělala legraci, s tou žalobou.“

„Vážně je ti dobře? Nějak mi nepřipadáš ve své kůži.“

„Odpovíš mi na tu otázku?“

Igor se zatvářil podobně vyděšeně jako Stephen přede dvěma dny. „Jestli ještě potřebuješ volno, klidně si ho vezmi. Klidně až do konce týdne, jestli chceš.“

„Vlastně přemýšlím, že bych si vzala volno až do konce života.“

„To byl jenom pitomý vtip, těch dvacet otázek. Promiň. Ale kluci už na mě čekají.“

Synové! To bylo ještě horší než sourozenci!

„Tvoji kluci snad můžou pět minut počkat,“ vyštěkla.

„Promluvíme si hned zítra ráno.“

„Říkal jsi, že mě máš rád, i když nevíš proč. A že bys mi přál úspěch.“

„Obojí je to naprostá pravda.“

„Ale teď nemáš ani pět minut, abys mi řekl, proč bych neměla dávat výpověď?“

„Zítra to s tebou můžu probírat klidně celé dopoledne. Ale zrovna teď...“

„Zrovna teď nemáš čas se mnou flirtovat.“

Igor vzdychl, podíval se na hodinky a usadil se do druhého křesla pro hosty. „Dneska ještě výpověď nedávej,“ zaprosil.

„Ne, myslím, že skončím právě dneska.“

„Je to kvůli tomu, že jsem s tebou flirtoval? Nemusím to dělat. Myslel jsem, že tě to baví.“

Pip se zamračila. „Takže ve skutečnosti jsi ode mě nic nechtěl.“

„Kdepak, to bylo jenom tak. Jenom jsem tě škádlil. Jsi hrozně legrační, když jsi nepřátelsky naladěná.“ Vypadal, že ho to vysvětlení upřímně potěšilo, zrovna tak jako ho těšila jeho příjemná povaha, nemluvě už o přitažlivém vzhledu. „Z fleku bys mohla vyhrát cenu pro Nejnaštvanějšího zaměstnance roku v Kalifornii.“

„Takže by to ve skutečnosti dál než za flirtování nikdy nezašlo.“

„Jistěže ne. Jsem šťastně ženatý! A tady jsme v práci, platí tady určitá pravidla.“

„Jinými slovy, nejsem pro tebe nic jiného než tvůj nejhorší zaměstnanec.“

„Ráno se můžeme pobavit o tom, že bychom ti našli nějakou jinou pozici.“

Bylo jí jasné, že touhle konfrontací pokazila dlouhodobou hru, kterou spolu hráli a která činila její práci tady aspoň trochu snesitelnou. Chvilí předtím měla pocit, že už si snad nemůže připadat osamělejší, ale teď zjistila, že může.

„Tohle asi bude znít šíleně,“ vypravila ze sebe se zadržnutým hrdlem. „Ale nemohl bys třeba poprosit manželku, aby na ten zápas šla dneska místo tebe? Nemohl bys mě vzít někam na večeři a trochu mi poradit?“

„Normálně by to šlo. Ale moje žena už má jiné plány. A já už teď jdu pozdě. Co kdybys teď šla domů a vrátila se ráno?“

Zavrtěla hlavou. „Já teď hrozně, ale fakt hrozně moc potřebuju přítele.“

„Moc mě to mrzí. Ale nemůžu ti pomoci.“

„To vidím.“

„Nevím, co se ti stalo, ale možná bys na pár dní měla zajet domů k mámě. Přijď v pondělí a promluvíme si.“

Igorovi zazvonil telefon a on ho zvedl. Pip zatím seděla se sklopenou hlavou a záviděla manželce, které se teď omlouval, že jde pozdě. Domluvil a ona vycítila, jak za ní zaváhal, jako by se rozhodoval, jestli jí má položit ruku na rameno. Očividně se rozhodl, že raději ne.

Když odešel, vrátila se Pip do své kóje a sepsala výpověď. Zkontrolovala si e-emesky a e-maily, ale od Stephena ani Andrease nic nepřišlo, a tak vytočila matčino číslo a nechala jí vzkaz, že přijede do Feltonu o den dřív.

čtvrtek

Autobusové nádraží v Oaklandu bylo od Samantina bytu asi půldruhého kilometru. Když se tam Pip konečně dohrabala, po svých, s batohem na zádech a s krabicí od kolečkových bruslí půjčenou od Samanty, v níž nesla veganský ostružinový dort, který celé dopoledne vyráběla, chtělo se jí hrozně čurat. Jenomže ve dveřích na dámské toalety stála nějaká dívka zhruba v Pipině věku, s vlasy spletenými do francouzských copánků, zjevně feťačka a/nebo prostitutka a/nebo duševně narušená osoba, a když se kolem ní Pip pokusila protáhnout, důrazně zavrtěla hlavou.

„Nemohla bych si jenom rychle odskočit?“

„Budeš prostě muset počkat.“

„Ale jak dlouho asi tak?“

„Jak dlouho bude potřeba.“

„A co bude potřeba? Já se nebudu koukat. Chci se jenom vyčurat!“

„Co máš v té krabici?“ chtěla vědět dívka. „Ty brusle?“

A tak Pip nastoupila do autobusu do Santa Cruz s plným močovým měchýřem. Palubní toaleta byla pochopitelně mimo provoz. Zjevně nestačilo, že je celý její život v krizi, ještě se celou cestu do San José, a možná až do Santa Cruz, bude muset bát, aby se nepočurala.

Kontroluj se, opakovala si. *Control-S*. V pubertě, když ještě žila ve Feltonu a chodila do školy v Santa Cruz, měly všechny její kamarádky počítače od Applu, ale jí matka koupila laciný neznačkový notebook v OfficeMaxu, a když Pip potřebovala něco uložit, musela napsat Control-S. Ukládání, stejně jako čurání, bylo evidentně něco, co člověk *potřebuje*. „Potřebuju ukládat,“ oznamoval každou chvíli někdo v Renewable Solutions. Přesně takhle: *Potřebuju ukládat. A já potřebuju čurat...* Přišlo jí, že je to zajímavá myšlenka – na takovéhle myšlenky byla hrdá. A přesto se pořád točila v kruhu a nikam to nevedlo. Koneckonců (v Renewable Solutions lidi pořád říkali „koneckonců“) pořád ještě potřebovala čurat.

Když se dálnice na chvílku přestala vinout průmyslovými nížinami East Bay a vystoupala výš, spatřila Pip, že se za horami na druhé straně zálivu zvedá

mlha. Dnes večer bude určitě mlha i za kopcem a Pip doufala, že když už se má počurat, vydrží to aspoň do té doby, než se bude moci schovat v jejím milosrdném příkrovu. Aby nemusela myslet na svůj močový měchýř, pustila si do uší Arethu Franklinovou – aspoň už se nemusela snažit mít ráda chlapecké hardrockové kapely, které poslouchal Stephen – a znovu si přečetla poslední zprávy, jež si vyměnili s Andrease Wolfem.

Předešlého večera jí odpověděl, až když se odrovnala Samantiným lorazepamem a usnula u ní na gauči.

Slibuju, že tajemství Tvého jména je u mě v bezpečí. Ale dobře víš, že veřejně známí lidé musí být obzvláště opatrní. Zkus si představit, s jakou nedůvěrou chodím po světě já. Kdybych o sobě někomu prozradil cokoli pohoršujícího, riskuju tím odhalení, odsouzení, výsměch. Tohle by o slávě každý měl vědět, než o ni začne usilovat: nikdy už pak nemůžeš nikomu věřit. Člověk je potom jako prokletý, nejen proto, že nemůže nikomu důvěřovat, ale co je horší, pořád si musí uvědomovat, do jaké míry je důležitý a mediálně vděčný objekt, a to ho vzdaluje od sebe samého a otravuje mu duši. Proslulost je nanic, Pip. A přece chtějí být všichni známí a slavní, kolem toho se dneska točí na světě úplně všechno, kolem téhle touhy se proslavit.

Kdybych Ti prozradil, že mi matka v sedmi letech ukázala svoje přirození, jak bys s takovou informací naložila?

Když si Pip ráno tuhle zprávu přečetla, okamžitě se jí zmocnila pochybnost, že by jí Wolf opravdu svěřil takové pohoršlivé tajemství, zadala si do vyhledávacího *andreas wolf matka přirození v sedmi letech* a vypadlo jí pouhých sedm použitelných výsledků, úplně nahodilých. Bylo mezi nimi i „72 zajímavostí o Adolfu Hitlerovi“. Odepsala:

Řekla bych si „no ty vole“ a nechala bych si to pro sebe. Protože si myslím, že to s tou sebelítostí a skuhráním, jak je hrozné být slavný, možná trochu přeháníte. Nejspíš už jste zapomněl, jak je to na houby, když nikoho nezajímáte a nemáte vůbec žádnou moc. Kdybyste Vy prozradil moje tajemství, budou Vám lidi věřit. Ale kdybych já vyrazila to Vaše, všichni by prostě řekli, že jsem si ten e-mail z nějakého zvráceného důvodu vymyslela, protože jsem holka. My holky prý aspoň zase máme úžasnou sexuální moc, ale nedávné zkušenosti mě poučily, že to je jenom další lež, kterou si vymysleli muži, aby si nějak ospravedlnili, že ve skutečnosti mají VŠECHNU moc oni.

Odpoledne v Bolívii byl zjevně čas, kdy Wolf vyřizoval e-maily, protože odpověď od něj přišla bleskově, navzdory zabezpečení v podobě bambilionu do-datečných serverů.

Mrzí mě, jestli moje slova vyzněla jako sebelítost – ve skutečnosti jsem se snažil, aby to působilo tragicky!

Je pravda, že jsem muž a že mám určitou moc, ale já se neprosil, abych se jako muž narodil. Možná že narodit se mužem je stejné jako narodit se coby predátor, a možná že pokud takový predátor soucítí s menšími zvířaty a nechce se smířit s tím, že se narodil, aby je zabíjel, je tím jediným správným řešením popřít svou přirozenost a umřít hladem. Ale možná je to ještě jinak – jako když se člověk narodí do většího bohatství než ostatní. V tom případě se ze správného řešení stává mnohem zajímavější sociální otázka.

Doufám, že se rozhodneš přijet a přidat se k nám. Možná zjistíš, že máš mnohem víc druhů moci, než tušíš.

Tahle odpověď ji odradila. Příjemné flirtování začalo sklouzávat do německé abstraktnosti. A tak zatímco se v troubě pekly jednotlivé vrstvy dortového korpusu, odpověděla takhle:

Vážený pane Wolfe (Vlk – jak příhodné jméno)!

Nepochybně vzhledem k mému současnému psychickému rozpoložení (jehož rozháranost může řada mých blízkých jen potvrdit) si připadám spíš jako to zvířátko, které se smíří se svou přirozeností a jen touží, aby už ho někdo sežral. Váš projekt si dokážu představit jen jako spoustu mnohem vyrovnanějších lidí, než jsem já, kteří spokojeně naplňují svůj potenciál. Pokud se Vám někde neválí zbytečných 130 tisíc dolarů, z kterých bych mohla splatit svou studentskou půjčku, a pokud se Vám nechce napsat mé (svobodné, osamělé, deprimované) matce a přesvědčit ji, že se beze mě musí na blíže neurčenou dobu obejít, obávám se, že v sobě ty další úžasné druhy moci asi neobjevím.

S pozdravem

Pip

Z té zprávy čišela sebelítost, ale ona ji přesto odeslala. Pak napatlala dort veganskou polevou konzistence kytu, sbalila si batoh na cestu do Feltonu a přitom si v duchu přehrávala nejnovější odmítnutí od mužů v jejím životě.

Kvůli husté dopravě nezastavil autobus v San José na dost dlouho, aby mohla vystoupit. Jak autobus šplhal po dálnici 17 přes pohoří Santa Cruz, vystřelovala jí bolest z močového měchýře do celého břicha. Někde u Scotts Valley se objevila ona mile známá mlha a najednou jako by se změnilo roční období a čas nabyl na neurčitosti. Za červnových večerů většinou mlha od Pacifiku natáhla velikánskou tlapu až do Santa Cruz, přikryla dřevěnou horskou dráhu, propířila se stojatým vzduchem San Lorenza, vystoupala širokými ulicemi, kde žijí surfeři, až mezi sekvoje na kopcích. Do rána se potom mohutný výdech oceánu srazil v tolik rosy, že zurčela v okapech. A tohle bylo jedno Santa Cruz, přízračně šedé místo, které vstává pozdě. Když se pak oceán během dopoledne znovu nadechl, zanechal za sebou to druhé Santa Cruz, slunné a optimistické; ale ta ohromná tlapa celý den číhala v pobřežních vodách. Před západem slunce se jako deprese, jež následuje hned po euforii, přivalila nazpět a ztlumila všechny lidské zvuky, zrušila výhledy, takže najednou bylo všechno jen omezeně místní, ale štěkání lachtanů ukrytých pod sloupy mola jako by v ní ještě zesílilo. Bylo je slyšet na kilometry daleko a jejich *arp, arp, arp* jako by svolávalo domů členy rodiny pořád ještě ponořené někde v mlze.

Když autobus zabočoval z Front Street na autobusové nádraží, rozsvítily se pouliční lampy, oklamané atmosférickými jevy. Pip se dobelhala na dámské toalety, zapadla do prázdné kabinky, hodila batoh na špinavou zem, navrch postavila krabici s dortem a bleskově si stáhla džíny. Jak se v ní začaly uvolňovat nejrůznější křečovité stažené svaly, zapípala jí najednou v telefonu příchozí zpráva.

Stáž trvá tři měsíce a je možné ji prodloužit. Stipendium by mělo na splácení půjčky stačit. A Tvé matce by možná prospělo, kdyby se na chvíli musela obejít bez Tebe.

Mrzí mě, že se cítíš mizerně a připadáš si bezmocná. Změna prostředí může v takových případech někdy prospět.

Vždycky mě zajímalo, co asi cítí lapená kořist. Takové zvířátko někdy v sevření predátorových čelistí úplně znehybní, jako by vůbec necítilo bolest. Jako by mu příroda na samém konci prokázala milosrdenství.

Pozorně studovala poslední odstavec a snažila se přijít na to, jestli se v něm skrývá zastřená hrozba či příslib, když vtom její batoh přispěl k tématu tichou poznámkou, takovým suchým vzdechem. Sesouval se ke straně pod tíhou krabice

s dortem. Než Pip dokázala zastavit proud moči a chňapnout po ní, spadla krabice na podlahu, otevřela se a dort se z ní vyklopil vrchní stranou na zem, na dlaždice opatlané zkondenzovanou mlhou a cigaretovým popelem a trusem a blátem opadaným z bot pouličních muzikantek a žebraček.

„No to je od tebe fakt milé!“ zaječela na zničený dort. „Vážně super!“

Rozplakala se nad svou neschopností, dopravila neznečištěné kusy dortu zpátky do krabice a pak tak dlouho stírala papírovými ubrousky polevu – jako by to snad byly šmouhy albínských sraček a jako kdyby snad někomu kromě ní záleželo na tom, jestli tu bude čisto –, že málem zmeškala autobus do Feltonu.

Jedna spolucestující, umouněná dívka s blondatými dredy, se k ní otočila a zeptala se: „Nejedeš do 'Pica?“

„Jenom k začátku cesty,“ vysvětlila Pip.

„Byla jsem tam poprvé teprve před třema měsíci,“ oznámila dívka. „Je to fakt něco! Jsou tam takový dva kluci, co mě vždycky nechají spát na gauči, když si to s nima rozdám. To mi vůbec neva. V 'Picu je všechno jinak. Jezdíš tam někdy?“

Shodou okolností přišla Pip kdysi v Lompicu o panenství. Možná to bylo vážně něco.

„Vypadá to, že to máš dobře zařízené,“ pravila zdvořile.

„'Pico je super,“ přisvědčila dívka. „Do tohohle baráku musí vozit vodu v do-dávce, protože je to tak vysoko. Nemusí se otravovat s tím póvlem z předměstí, což je taky bezva. Dávají mi najíst a všechno. Je to fakt něco!“

Vypadalo to, že je dívka se svým životem naprosto spokojená. Pip měla na-proti tomu pocit, jako by uvnitř autobusu přšel popel. Donutila se k úsměvu a zastrčila si sluchátka do uší.

Do Feltonu zatím mlha nedorazila a vzduch na autobusové zastávce pořád ještě voněl sluncem vysušeným sekvojovým jehličím, ale slunce už zmizelo za horským hřebenem a po stinné cestičce, kterou se Pip vydala, poskakovali její ptačí přátelé z dětství, pipilové – skvrnitý a šedozelený. Sotva spatřila chatu, rozletěly se dveře dokořán a matka jí s výkřiky „Jé! Jé!“ vyběhla naproti. Ve tvá-ři se jí zračila tak neskrývaná láska, že to Pip připadalo až neslušné. Ale ani tentokrát si nemohla pomoci a opětovala matčino objetí. Tělo, se kterým se matka stále nemohla smířit, jí bylo nesmírně drahé: jeho teplo, měkkost, smr-telnost. Vůně matčiny kůže, jemná, ale nezaměnitelná, vrátila Pip ve vzpomín-kách o mnoho let zpátky, když s matkou spávaly v jedné posteli. Nejraději by se přitiskla matce tváří k hrudi a pak jen stála a nechala se utěšovat, jenomže se

málokdy stalo, že by matka zrovna nebyla zaujatá nějakou myšlenkou, kterou jí dychtila okamžitě sdělit.

„Zrovna jsem si o tobě tak hezky popovídala se Sonyou Dawsonovou v krámě,“ vyhrkla matka. „Vzpomínala, jak hrozně hezky ses chovala k dětem ve školce, když jsi byla ve třetí třídě. Pamatuješ si na to? Prý má pořád ještě doma ta vánoční přání, co jsi vyrobila jejím dvojčatům. Úplně jsem zapoměla, že jsi dělala přání všem dětem ve školce. Sonya povídala, že prý pak celý rok, když se někdo dvojčat zeptal, co mají nejradši, ona na to vždycky jenom – ‚Pip!‘ Jaký mají nejradši moučník – ‚Pip!‘ Oblíbená barva – ‚Pip!‘ Byla jsi prostě všechno, co měla nejradši! Taková láskyplná holčička jsi byla, hrozně jsi to s malými dětmi uměla. Pamatuješ si na Sonyina dvojčata?“

„Matně,“ přisvědčila Pip a vykročila k chatě.

„Úplně tě zbožňovala. Uctívala tě. Vlastně všechny děti ve školce. Byla jsem na tebe hrozně pyšná, když mi to Sonya připomněla.“

„Věčná škoda, že jsem nezůstala navždycky osmiletá.“

„Všichni vždycky říkali, že jsi hrozně výjimečná holčička,“ pokračovala matka a rozběhla se za ní. „Všichni učitelé to říkali. Dokonce i ostatní rodiče. Měla jsi prostě v sobě takovou zvláštní, kouzelnou laskavost a láskyplnost. Hrozně mě těší na to vzpomínat.“

V chatě si Pip odložila věci a okamžitě se rozplakala.

„Kočičko?“ vydechla matka, k smrti vyplašená.

„Zničila jsem dort pro tebe!“ vzlykala Pip jako osmileté dítě.

„Ale prosím tě, na tom přece vůbec nezáleží!“ Matka ji objala a začala ji kolébat, přitáhla si její tvář k hrudi a pevně ji k sobě tiskla. „Jsem tak ráda, že jsi tady!“

„Dělala jsem se s ním celý den,“ vyrážela ze sebe Pip. „A pak mi upadl na špinavou podlahu na nádraží. Spadnul mi na podlahu, mami. Tak mě to mrzí! Všechno jsem tam tak umazala! Promiň, promiň, hrozně mě to mrzí!“

Matka ji konejšila, líbala ji na hlavu a tiskla ji k sobě tak dlouho, až ze sebe Pip se slzami a soply dostala i trochu svého zoufalství a místo toho začala mít pocit, jako by se tím citovým zhroucením vzdala nějaké důležité výhody. Vymaňila se matce a šla se do koupelny umýt.

V policích byla naskládána tatáž vybledlá flanelová prostěradla, na kterých jako malá spávala. Na věšáku visel stejný otřepaný ručník, který matka používala už dvacet let. Z betonové podlahy v maličkém sprchovém koutu už matka dávno vydrhla všechn nátěr. Když Pip spatřila, že pro ni matka u umyvadla zapálila dvě svíčky, jako při romantickém rande nebo nějakém náboženském rituálu, málem se znovu rozsypala.

„Mám tady tu uzenou čočku s kapustou, co máš tak ráda,“ oznámila jí matka a přešlapovala přitom u dveří. „Zapomněla jsem se tě zeptat, jestli pořád ještě jíš maso, takže vepřovou kotletku jsem ti nakonec nekoupila.“

„Bydlet v komunitním domě a nejíst maso nejde moc dohromady,“ podotkla Pip. „I když já už v něm vlastně nebydlím.“

Pip si otevřela láhev vína, kterou si přivezla výhradně pro sebe, matka mezitím rozložila na stůl štědrou nabídku potravin, které získala díky své zaměstnanecké slevě v New Leaf, a Pip jí vylíčila převážně smyšlené důvody svého odchodu z domu na Třiatřicáté ulici. Matka zjevně věřila každému jejímu slovu. Pip s vervou zaútočila na víno v láhvi a matka jí zatím podala zprávu o stavu svého očního víčka (nemá v něm křeče, ale pořád má pocit, jako kdyby je každou chvíli mohla dostat), kdo v práci nejnověji narušil její soukromí, v čem se zase lidé nakupující v New Leaf dotkli jejích jemných citů i jaké má morální dilema, když u sousedů ve tři ráno začne kokrhát kohout. Pip si původně představovala, že se u matky tak na týden zašije, vzpomíná se a naplňuje si, co dál, jenže na to, že by měla být středobodem matčina života, jí připadalo, že si matka ve svém miniaturním vesmíru plném obsesivních představ a domnělých křivd úplně vystačí. Jako kdyby už ve svém životě neměla pro Pip místo.

„Jo, a taky jsem skončila v práci,“ oznámila Pip, když dojedly a víno už bylo skoro pryč.

„To je dobře,“ zaradovala se matka. „Stejně mi nepřipadalo, že by to byla práce hodná tvého nadání a schopností.“

„Mami, já žádné schopnosti ani vlohy nemám. Jsem inteligentní, ale to je mi k ničemu. A nemám žádné peníze. Ani kde bydlet.“

„Vždycky můžeš bydlet u mě.“

„Co kdybychom uvažovaly trochu realisticky?“

„Můžeš zase spát na verandě. Tam to přece máš tak ráda.“

Pip si dolila do sklenice poslední zbytek vína. Morální hazard jí umožňoval matku jednoduše ignorovat, kdy se jí zachtělo. „Takže já to vidím takhle,“ pronesla. „Jsou tu dvě možnosti. První je, že mi pomůžeš najít mého druhého rodiče, abych z něj zkusila vyrazit nějaké peníze. Pokud jde o tu druhou možnost, uvažuji, že bych na čas odjela do Jižní Ameriky. Jestli teda chceš, abych zůstala tady, musíš mi pomoci najít mého ztraceného otce.“

Posílena vším svým Snažením měla matka tak nádherně vzpřímené držení těla, jako se Pip mizerně hrbila. Teď se jí v obličejí objevil jakýsi vzdálený, zasněně nepřítomný výraz, jako by najednou měla úplně jinou tvář, mnohem mladší. Pip tušila, že to může být jen tvář ženy, kterou bývala kdysi, než se stala matkou.

Matka pohlédla do ztemnělého okna za stolem a pronesla: „To neudělám, dokonce ani pro tebe ne.“

„Fajn, takže asi teda pojedu do Jižní Ameriky.“

„Jižní Amerika...“

„Mami, já tam nechci jet. Chci ti zůstat nablízku. Ale musíš mi trochu pomoci.“

„Tak to vidíš!“ vykřikla matka, pořád s tím nepřítomným výrazem, jako by v okně viděla něco víc než jen svůj odraz. „I teď mi to dělá! Snaží se mi tě sebrat! A to já nedopustím!“

„To jsou ale bláznivé řeči, mami. Je mi třiadvacet. Kdybys viděla, kde jsem až doteď bydlela, bylo by ti jasné, že se o sebe umím postarat.“

Konečně se k ní matka obrátila. „A co je v Jižní Americe?“

„Takový projekt,“ vysvětlila Pip trochu neochotně, jako by se přiznávala k nějaké nemravné myšlence nebo činu. „Docela zajímavý. Jmenuje se Sunlight. Nabízejí placené stáže a naučí tě spoustu věcí.“

Matka se zamračila. „To jsou ti ilegální internetoví aktivisti?“

„Co ty o tom můžeš vědět.“

„Čtu noviny, kočička. To je ta skupina, co ji založil ten sexuální násilník.“

„Ne. Vidíš?“ opáčila Pip. „Vidíš? Ty myslíš WikiLeaks. O Projektu nic nevíš. Žiješ v horách a nevíš vůbec nic.“

Na okamžik jako by matka o sobě zapochybovala. Ale pak pronesla důrazně: „Ne, Assange ne. Někdo jiný. Andreas.“

„Fajn, promiň. Přece jenom něco víš.“

„Ale on je stejný jako ten druhý, nebo ještě horší!“

„Ne, mami, vlastně není. Jsou každý úplně jiný.“

Po těchto slovech matka zavřela oči, posadila se ještě vzprímeněji a začala provádět dechová cvičení. Tohle nastalo vždycky, když byla rozčilená, a pro Pip to byla bezvýchodná situace, protože ji přitom nechtěla rušit, ale taky se jí nechtělo hodinu čekat, až se matka zase vrátí do reality.

„Určitě tě to hrozně uklidňuje,“ začala, „ale já tady pořád ještě jsem a ty se se mnou nebavíš.“

Matka jen pokračovala v dýchání.

„Nechtěla bys mi aspoň říct, co se ti s mým tátou doopravdy přihodilo?“

„Už jsem ti to řekla,“ zamumlala matka, ale oči neotevřela.

„Ne, ty jsi mi lhala. A chceš vědět ještě něco? Andreas Wolf mi ho může pomoci najít.“

Matka prudce otevřela oči.

„Takže mi to buď můžeš říct,“ pokračovala Pip, „nebo můžu jet do Jižní Ameriky a zjistit si to sama.“

„Purity, poslouchej mě! Já vím, že to se mnou není jednoduché, ale musíš mi věřit: jestli pojedáš do Jižní Ameriky a uděláš to, tak mě to zabije!“

„Proč? Spousta lidí v mém věku cestuje. Proč nemůžeš věřit, že se zase vrátím? Copak nevidíš, jak moc tě mám ráda?“

Matka zavrtěla hlavou. „Tohle je ten nejpříšernější zlý sen! A teď ještě Andreas Wolf! To je zlý sen, vážně zlý sen!“

„A co ty víš o Andreasovi?“

„Vím, že to není dobrý člověk!“

„Jak? Jak to víš? Já jsem strávila půl dne tím, že jsem si o něm hledala informace, a on je všechno jiné, jenom ne špatný člověk! Mám od něj e-mail! Můžu ti je ukázat.“

„Ach můj bože,“ vydechla matka a potřásla hlavou.

„Co? Proč říkáš ach můj bože?“

„Nenapadlo tě, proč by asi takový člověk psal zrovna tobě?“

„Mají program placených stáží. Musíš projít takovým testem a já ho zvládla. Dělalí úžasnou práci a doopravdy mě tam chtějí! A on si se mnou osobně píše, i když má neskutečně moc práce a je slavný!“

„Ve skutečnosti to za něj může psát nějaká asistentka. To je přece ta potíže s e-mailem, ne? Že nikdy nevíš, kdo ho napsal.“

„Ne, ty psal určitě on.“

„Ale zamysli se nad tím, Purity! Proč by chtěli zrovna tebe?“

„To ty mi už třicet let říkáš, jak jsem výjimečná!“

„Proč by nějaký nemorální chlap platil krásné mladé holce, aby za ním přijela do Jižní Ameriky?“

„Mami, já nejsem krásná. A taky nejsem blbá. Proto jsem si ho prověřila na internetu a napsala jsem mu.“

„Ale kočičko, v Bay Area je plno lidí, kteří by o tebe taky možná stáli. A jsou to pořádní lidi. Hodní lidi.“

„No, můžu bezpečně říct, že jsem je ještě nepotkala.“

Matka popadla Pip za ruce a pátravě jí pohlédla do tváře. „Tobě se něco stalo? Pověz mi, co se ti stalo!“

Matčiny ruce jí najednou připadaly jako svíravé pařáty a matka jako by byla úplně cizí člověk. Vymanila se jí. „Nic se mi nestalo!“

„Srdíčko moje, mně to můžeš říct.“

„Neřekla bych ti to, ani kdybys byla poslední člověk na světě! Ty mi taky vůbec nic neříkáš!“

„Já ti říkám všechno!“

„Neříkáš mi nic, na čem záleží!“

Matka se znovu posadila a pohlédla do prázdného okna. „Ne, máš pravdu,“ hlesla. „Neříkám. Mám k tomu svoje důvody, ale neříkám.“

„V tom případě mě nech na pokoji! Nemáš na mě žádné právo!“

„Mám právo tě milovat víc než všechno na světě!“

„Ne, nemáš!“ vykřikla Pip. „Nemáš! Nemáš! Nemáš!“

